
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 11 03 13 004 4

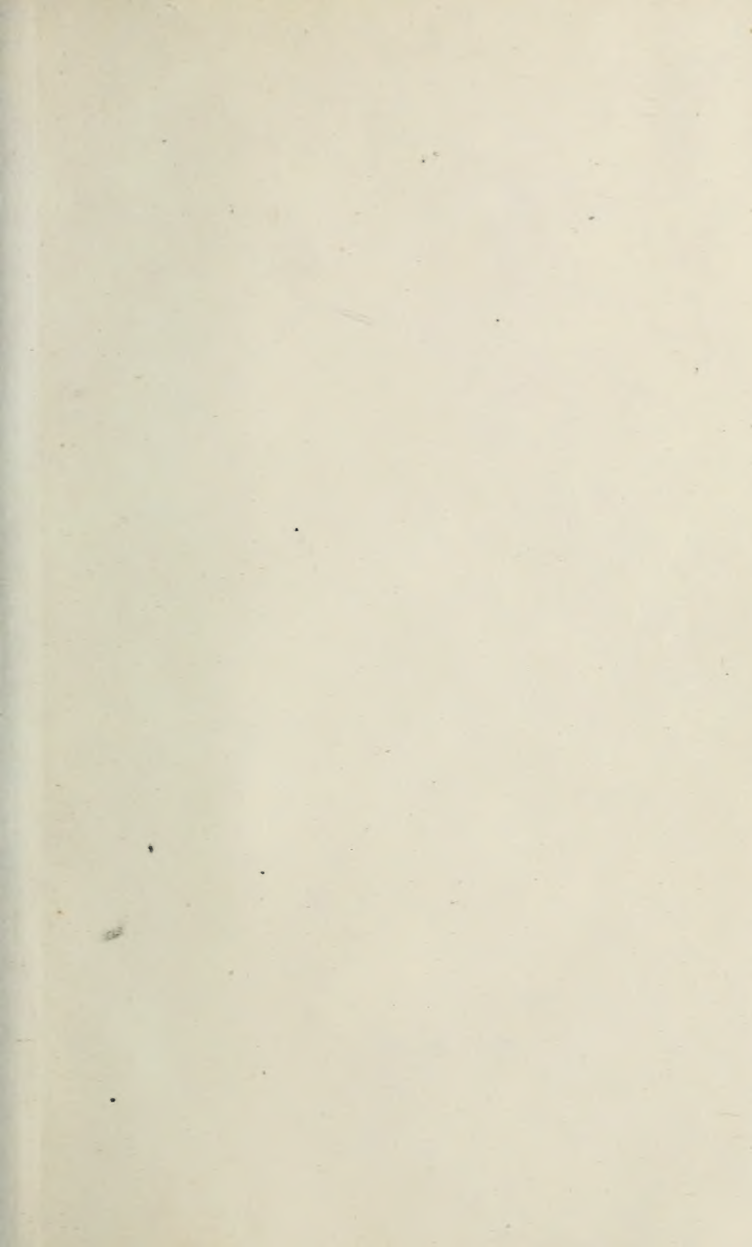
DR 571 O5
11 [i.e. Onbir] Nisān inḳilābı

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

288

10/55

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/11ieonbirnisanin00ista

حرکات اردوسی قوماندان اکرمی رتبجی فریق محمود شوکت پاشا

۱۱ نیسان انقلابی

۳۱ مارت اختلال عسکریسی ـ حرکت اردوسنك حرکاتی ـ
۱۱ نیسان مظفریتی ـ عبدالحمیدك خلعی

محرری :

ا . ر

طابع و ناشری :

کتابخانهٔ عسکری ـ ابراهیم حلمی

۴۶ ـ باب عالی جاده ـ ۴۶

۱۳۲۵

LIBRARY
SEP 1 9 1967
UNIVERSITY OF TORONTO

کتابخانهٔ اسلام و عسکری

تجار زاده ابراهیم حلمی

DR
571
O5

مطبعهٔ آرتین آصادوریان ومخدوملری

مقدمه

۱۱ نیسان انقلابی، تاریخ عثمانینك الڭ مهم والڭ پارلاق برصحیفه‌سنی تشکیل ایدر .

سلاطین عثمانیه ارە‌سنده وطنی الڭ زیاده خرابی‌یه سوق ایدن عبدالحمید ثانی‌نك ساحهٔ سیاسیاتدن قالقماسی، افکار منورهٔ ملتك ظلام مدهشهٔ تعصبی سونکو پارلتیلریله تاراج ایتمسی ، حیات اجتماعیهٔ ملتده جهالت و تعصب یوزندن حصوله کلن عصیان خصومتکارانه‌نك هر دقیقه ازاله‌سنه امکان موجود اولمسی بو انقلاب عظیمك طبایع ممیزه‌سندن معدوددر .

۱۱ نیسان انقلابی دور استبدادك خاتمه‌سی و دور عدالت و حریتك مقدمه‌سی اولمق اعتباریله تاریخ سیاسیات عثمانیه‌ده پارلاق بر فصل مشترك تشکیل ایده‌جکدر .

۱۷۸۹ اختلال کبیری تاریخ جهان مدنیتده نه بیوك بر

دور کمال و ترقی‌یه مبدأ تشکیل ایلدی ایسه ، ١١ نیسان انقلاب عظیمی‌ده تاریخ حیات ملتده عین صفحهٔ تکاملی وجوده کتیره‌جك ، عثمانلی ملتنك مبدأ فوز و سعادتنی تشکیل ایلیه‌جکدر .

شو کوچوك اثر ، ٣١ مارت اختلال عسکریسنك الواح الیمه‌سنی ، ١١ نیسان مظفریتك صفحات علویه‌سنی تصویر ایتمك ، تاریخه انتقال ایده‌جك اولان بو مهم وقایعی ضبط و قید ایتمك مقصدیله وجوده کتیرلمشدر .

---

١. عبدالحمیدك دسائسی واسباب اختلال

عبد الحمید و جنایتلری ـ ١٠ تموز انقلابی ـ قانون اساسی ـ فرقه منازعاتی ـ عبدالحمیدك اعادهٔ استبداد تصورآتی ـ تدابیر خفیه سی ـ فرقه منازعاتندن استفاده سی ـ اتحاد محمدی جمعیتی ـ بو جمعیتك ارتجاعه خدمتی ـ عبدالحمیدك قراری ـ آوجی طابورلری ـ عبدالحمیدك ملت عثمانیه یه خیانتی ـ مبدأ اختلال .

عبد الحمید تخت عثمانی یه جالس اولدیغی زمان، سلطان عبد العزیز دورینك سیئات متوالیه سی ملتی زبون و پریشان براقیوردی . وطنمزی انقراضدن قورتارمق ، شانلی بر ماضی یه مالك اولان عثمانلیلرك مقدرات آتیه سنی تأمین ایتمك ایچون بویوك بر سعی وغیرته ، خارق العاده بر دهای سیاسی یه احتیاج مس ایدییوردی .

عبدالحمید ، بو احتیاجی ازاله ایده جکنی وعد ایدرك تخت عثمانی یه جالس اولمش، قاردشی سلطان مرادخامسك خلعی ایچون هر درلو دسائسه مراجعت ایده رك

نائل مقصد اولمغی تأمین ایتمشدی. حیفا که ملتك ادبار وفلاکتی ده اوتاریخدن اعتباراً بدأ ایلەمشدی !

عبدالحمید ، بدایت جلوسنده فکر تجدد ابراز ایتمك ایستەمشدی. اولا مدحت پاشایی موقع صدارته کتیرمش، مدحت پاشانك تشویق واصراری اوزرینه مشروطیت اعلان ایتمش ، فقط بونی بردرلو هضم ایدەمیەرك مدحت پاشایی طائفه نفی ایتدیرمشدی. دها صوکره استبدادی اعاده ایچون هردرلو تدابیره توسل ایتمش، عثمانلی روس حربنك ظهوری ملت ایچون مبدأ فلاکت تشکیل ایلەمشدی.

عبد الحمید ، بوسفرك بوتون حرکاتنی یلدیزدن اداره ایدییور ، ملتك برجزؤ غضنفری اولان اردویی حربده بیله ید استبدادی آلتنده بولوندرمقدن حیا ایتمیوردی . برلین قونغرەسی ، عبدالحمیدك مظالمی یوزندن حصوله کلان مغلوبیتلرك بتون جزالرینی تعیین ایتمشدی: صربستان وقره طاغك استقلالی، بلغارستانك مختاریتی ، روم ایلیٔ شرقینك خرستیان بروالی ادارەسنه، قبریسك انکلترەیه، بوسنه هرسکك آوستریایه، قارص،باطوم واردهان جهتلرینك روسیەیه ترك ایدلمسنه ، فضله اولارق ده روسیەیه ۸۳۰ ملیون تضمینات اعطاسنه مجبوریت حاصل اولمشدی.

عبد الحميد ایسه بو مغلوبیت فجیعه‌نك مكافاتی اولمق اوزره غازی عنوانی احراز ایله‌مشدی .

آرتق عبد الحمیدك دورینك بوندن صوكره دوام ایدن ایام حكومتی خونین برسلسلهٔ جنایاتدن بشقه برشی دكلدر . برطرفدن روم ایلینك محصولدار طوپراقلری روسلر طرفندن ضبط اولونیور ، طونه نهرینك سبزین ساحللرینه منعكس اولان سطح دلاراسی عثمانلی شهیدلرینك خون آلود جسدلریله مالامال اولیوردی . دیكر طرفدن تونس كاملاً الدن كیدییور ، روم ایلی شرقی بلغار استیلاسنه معروض اولیوردی . عبدالحمید وطنك بوفلاكتنی قطعیاً نظر اعتباره آلمیوردی ؛ سلسلهٔ جنایاتی حقنده ملتك قوهٔ محاكمه‌سنی كبیر ایتمك ، افكار ظالمانه‌سنی حس ایتمیه‌جك برزمین متفسح حاضرلامق ایچون ملتك افساد اخلاقی ایچون لازم كلن تدابیری اتخاذ ایدییوردی . برطرفدن اسافل ناسدن مركب جسیم بر خفیه اردوسی تشكیل ایدییور ، بو اردونك هدف فلاكتی اولان اولاد معصومهٔ ملتی فیزانلره سوردیریور ، مرمره‌لرده بوغدیرییور ، آج براقیوردی .

عبد الحمیدك خلافتی اساساً مشروع دكلدی :

مواعظ دینیه‌یی منعه اجتسار ایدن ، کتب دینیه‌یی احراق بالنار ایتـدیرن ، وطنك ترقیات معنویه‌سنه خادم کتب معتبره‌یی محو ایله‌ین، اهل اسلامی مظالم کوناکون ایله نفی وتلف ایتدیرن برخلیفه‌نك بونام علوی‌یی احرازه لیاقت کسب ایده‌میه‌جکی طبیعی ایدی. فقط عبدالحمید، ملتی حق مشروعنی بیله طلبدن عاجز براقه‌جق درجه‌ده تدابیر ظالمانه اجرا ایتمش، وطنی برخرابه زاراسارته تحویل ایله‌مشدی.

عبد الحمید دورینك یکانه خاصهٔ ممتازه‌سی جاسوسلقدن عبارتدی. بو خاصهٔ منفوره‌یی حائز اولان اسافل اك بیوك موقعلری احرازایدیبوردی. وطن اوغورنده تحصیل کمالات ایدن ناموسپروران ملت فقر وضرورت ایچنده پریشان اولدیغی اثناده، عبدالحمید محافظهٔ حیات ایتمکدن متولد برنشوهٔ فوق العاده ایله سراینده آلتونلر، مجوهرلر، ذوقلر، نشئه‌لر ایچنده امرار حیات ایدیبوردی .

عصر حاضرك بو ظالم نه‌رونی ، وطنی کوز یاشی، قان و آتش ایچنده براقشدی . تاریخـده دور استبداد نامنی آلان بو دور مشئـومی خونین بر شائبـهٔ جنایتله ملوث براقان ارمنی قتالی ، ملتـك ضرورت و سفالت ایچنده مظلوم ومتأثر: حریت! صداری قلبی قلبی تکرار

مجلس مبعوثان رئیسی احمد رضا بك

ایله‌مسی ، وطنك ادارهٔ حمیـدیه مظالمنـدن بر آن اول
خلاصی ایچون پدر و مادرینی ترك ایدن پك چوق اولاد
وطنـك آوروپاده ضرورت و محرومیت ایچنده مردانه،
فقط متأثرانه امرار حیات ایله‌مسی، حیثیت ملیهٔ عثمانیه‌نك
مغلوبیت سیاسیه یوزندن رهین اضمحلال اولمق درجه‌لرینه
کلمسی ادارهٔ ظالمهٔ حمیدیه‌نك طبایع ممیزه‌سندن معدوددر .
بو ادارهٔ مستبده تمام اوتوزاوچ سنه دوام ایتمش ، اوتوز
اوچ سنه بومعصوم ملت خون و آتش ایچنده ضرورت،
سـفالت چکمش ، اوتوز اوچ سنـه معزز وطنمزك هر
پارچه‌سی عبدالحمیدك محـافظهٔ حیات و مظالمی اغورینه
پارچه پارچه دشمن الینه تسلیم ایدلمشدی .

سلاطین عثمانیـه‌نك اوته‌دن بری رعایت ایلدکلری
عادات عثمانیه، عبدالحمید زماننده کاملاً محو اولمشدی .
عثمانلی پادشاهلری اجدادلرینك جوامع شریفه‌سنی زیارت
ایدرلر، انلرك سوابق شان وشوکتی ایله افتخار ایلرلردی.
عبدالحمید ایسه وطنك اك مهم نقطه‌لرینی صرف محافظهٔ
استبدادی ایچون دشمن الینه تسلیم ایتمش، دور سلطنتی
دوام ایتدیکی مدتجه ملته قان آغلاتمش اولدیغندن اجدادینك
سطوت وشوکتی ایله زماننك مظالم وفلاکتی حقنده اذهان

ناسده بر فکر مقایسه پیدا ایتمه‌مك ؛ دها طوغریسی کندیسنی هر درلو مظالمی ، اعتسافاتی، غدارلغی ایله برابر ینه خلقه انی طانتمق ایچون اجدادینك مفاخر عسکریه‌سنی، مظفریات فوق العاده‌سنی لسانه آلدیرماز، انلرك مراقدینی بیله زیارت ایتمکدن اجتناب ایلردی .

عبدالحمید ، ملتی بار استبداد آلتنده ازمش، ملتك شعلهٔ افکارینی سوندیرمك ایچون هردرلو مظالمی اجرادن کری طورمامشدی . سلاطین عثمانیه اسانید شعروانشایه حرمت ایدرلر ، ادبای مفلهر احترام ایتمکدن خالی قالمازلر. بوش زمانلرینی مطالعهٔ تواریخ وتنظیم اشعار ایله امرار ایدرلر ؛ وقت سفرده محاربه میدانلرنده فدای جان ایلرلردی . عبدالحمید ؛ وطنك برر ترانه دار ذیروحی ؛ اولاد وطنك اك حساسی اولان شعرا وادبانی منفالرده سورونديرر . آنلرك اولاد وعیالنی نان پاره‌یه محتاج بر حالده براقیر، بوش وقتلرینی نجه خانمانلرك سونمسنه بادی اولان ، ملتی قهر وادبار ایچنده یاشاتمق ایچون اسافل جواسیس طرفندن ترتیب اولنان ژورناللری مطالعه ایله امرار ایدردی .

عبدالحمید ،ییلدیز سرایی کندیسنه مقر استبداد

اتخاذ ایتمش، اجدادینك اثرینه قطعیاً اقتفا ایتمزدی. عبدالحمیده کانجیه قدر بتون عثمانلی پادشاهلری مزین ومحتشم سلطنت قایقلرله شاهانه تفرجلری اجرا ایدرلر، کاه بکقوزك سایه‌دار اورمانلری ایچنده، کاه کاغدخانه‌نك چاغلیان کوشکلرنده امرار حیات ایلرلر، ملتله برابر یاشارلر، ملتله تماسده بولونمغه غیرت ایدرلردی. عبدالحمید، ملتك برخصم جانی ایدی. ملتی محو و پریشان ایلمکی کندیسنه مشغلهٔ یکانه اتخاذ ایله‌مشدی. انك عندنده مفاخر اجدادك، رحم وشفقتك ذره قدر اهمیتی یوقدی. الك مقدس بیلدیکی شی، نفسی وبونفسی محافظه ایتمك ایچون اتخاذ ایله‌دیکی تدابیر ظالمانه ایدی.

بر حکمدارك ملتله برابر یاشامسی، ملتك احوال ظاهریه وفکریه‌سنه مطلع اولمسی، ملتك محبت قلبیه واحترامات مخصوصه‌سنی جلب ایچون فوق العاده الزمدر. عبدالحمید ملتدن اوقدر اوزاق یاشامش، اولاد وطنك پریشانیسنه اودرجه غیرت ایله‌مشدی‌که، هرکسك قلبنده ظلم واستبداد ایله مرادف اولان بو نامه قارشی عظیم بر نفرت وعداوت حاصل اولمشدی. بو عداوت انقلاب اخیری متعاقب فعلاً ده اثبات ایدلمش، عبدالحمید نامی

وطنپرور قلبلرده عظیم بر حس نفرت پیدا ایتمکدن خالی قالامشدی .

عثمانلیلرك وبالخاصه عثمانلی اردوسنك حکمدارلرینه محبتی مثل سائر حکمنده‌در . عثمانلی اردوسنك مظفریتی، عثمانلی پادشاهنك مظفریتی عد واعتبار اولنوردی . ملت ایله پادشاه بیننده‌کی روابط غایت صمیمانه ایدی. بوروابط، عبدالحمید ثانی زماننده ظاهری بر حال کسب ایتمش، فقط قلبلردن الی الابد سیلنمشدی .

حال بوکه ملت ایله پادشاه بیننـده غایت صمیمی بر رابطه موجود اولمق اقتضـا ایدر . حکمدار بر ملتـك تمثـال نجـابتیدر. ملتك نظر حرمت و احترامنی جلب ایتمین بر حکمدارك تخت و تاجی اسـاسـز بر استنادگاه موقتدن، محکوم زوال بر شعشعهٔ موقته‌دن بشقه بر شی دکلدر . بیوك فره‌دریقـك دیدیکی کبی : « بر حکمدار ملتنك الك برنجی خادمی اولمالیدر. » وبوخدمت‌ده ملتك اعماق قلبنده عظیم بر حس احترام اویاندیرمالیدر .

عثمانلی ملتی ، اوتوز اوچ سنـه‌دن بری حکمداره محبت‌حسنی قلبندن ابدیاً سیلمشدی . وبونی‌ده کندیسی ایچـون موجودیت ملیه نامنه حقیقی بر محرومیت ، بر

اكسيكلك عد ايديوردی. اوروپا حكمدارلرينك فعاليت سياسيه‌سنی، مناسبات بين المللده حائز اولدقلری موقع واعتباری صحيفهٔ جرائدده مطالعه ايتدكجه، بونی عبدالحميدك مظالم وسيئاتی ايله مقايسه ايديور، بتون جرائد اجنبيه‌نك (قانلی سلطان) ناميله ياد ايلدكلری، حكمداران موجوده ميداننده الك ظالملردن عد اولنان بر پادشاهه مالك اولمق بدبختلغنه دوچار اولدقلرندن طولايی مأيوس اوليورلردی.

عبدالحميدك قاردشلری حقنده‌ده نفرت وعدواتی پك ظالمانه ايدی: عبدالحميد، طولمه باغچه سراينده اقامت ايدن سلطان محمد رشاد خان خامس حضرتلرينی جاسوسلرله محاصره ايتديريور، سلطان مراد مظلومی چراغان سراينه حبس ايديوردی. بو ايكی سرای، عبدالحميد ظالمك برادرلرينه تخصيص ايتديكی بر ر محبس حكمنده ايدی. بو سرايلرك اطرافی صباحلره قدر نوبتچيلرله ترصد ايديليردی. قيشين، دكزده مدهش طالغه‌لر، هواده حيانفريب قاصرغه‌لر پيدا ايدن هولناك، خشيت انكيز فورتنه‌لر، مرمره‌يه ناظر بو ايكی سرايك ريختملری اوزرينه برصولت عقورانه ايله آتيلديغی زمان، اوراده، عبدالحميدك تطمين احتراصاتی ايچون صباحلره قدر نوبت بكله‌ين بيچاره نفراتی تفنكلريله

برابر آلیر کتوررر ، مائی مرمره‌نك قعرنده یاتان شهدای وطنه معصوم بروطن اولادی دها التحاق ایلردی. بعضاً چراغان سراینك جسیم آیالانتوسلر، معطر اخلامورلر، مهیب چنارلر آلتنده برسکون ماتمین ایله آغلایور کبی طوران پنجره‌لرینه عطف نظر اولندیغی زمان؛ بوراده محبوس بر پادشاهك اولادلریله برابر یأس وسفالت ایچنده یاشادیغی تخطر اولونور، اوزمان وطنی، ملتی ، خاندان سلطنتی فلاکت واضمحلاله سوق ایدن بیلدیز ظالمی حقنده قلبده عظیم بر طغیان عداوت حصوله کلیردی .

برصباح، مراد مظلومك وفاتنی برلافیدیء ظالمانه ایله ملته اعلان واخبار ایدن برتبلیغ رسمی، بتون کوزلره اشك تأثر دوکدیرمشدی . عبدالحمید ، خائنانلر سوندیرن خفیه‌لرینك جنازه‌سی ایچون هردرلو احتفالاته مساعده ایله‌دیکی حالده، بیچاره قارده‌شنك نعش محترمنی برصباح ایرکندن، درت خفیه اوموزنده یکی جامعه نقل ایتدرمشدی . اوکون جنازه‌نك کچه‌جکی سوقاقلر ، بوفاجعهٔ الیمه‌نك قلب ملتده حس انتقام تولید ایتمه‌مسی ایچون کاملاً تخلیه ایدلمش، تك توك کلوب کچنلر برر برر نفی اولونمشدی . عبدالحمیدك بوظلمی ملتی اودرجه متأثر ایتمشدی‌که ، یك

چوق کیمسه‌لر مراد خامسك حیات بدبختانه‌سی ایچون
اشك تأثیر دوکیور، بابالری زندان کوشه‌لرنده یاتان، فیزانلره
نفی اولونان عائله‌لر آجی آجی آغلاییورلر ، فقر
و ضرورت ایچنده یاشامغه محکوم اولیورلردی .

عبدالحمیدك استبدادی آرتق تحمل ایدیله‌میه‌جك بر
درجه‌یه کلمشدی . بو کابوس مظالمی ملتك سر فلاکتندن
قالدیرمادقجه امید نجات و سلامت امکان خارجنده ایدی.
عبدالحمیدك ازالهٔ وجودینه تشبث ایدن فداکاران وطن،
ییلدیز میدانی مدهش بر بومبا تأثیریله مخوف زلزله‌لر
ایچنده برافدقلری زمان ، عبدالحمید ینه تخلیص حیاته
موفق اولمش ، جکرلری پارچه‌لانان چوجقلر ، قانلره
بوغولان عسکرلر ، دیوارلره یاپیشان انسان بینلری ،
قانلی آت پارچه‌لری اره‌سندن بر هیولای ظلم و اعتساف
حالنده سراینه دونمشدی . آرتق اوندن صوکره محبسلر،
زندانلر تکرار آچیلمش، قافلهٔ مظلومین کوزلرندن خون
تأثر آقیدەرق؛ مجهول افقلره طوغری کوندرلمکه
باشلامشدی .

عبدالحمید عثمانلی ملتنك فلاکتنه خدمت ایدییوردی. ملت،
فقر و ضرورت ایچنده یاشادیغی، یمن‌سوق اولونان عسکرلر

معاشمز، اج بی علاج چوللر اورته سنده قالدیغی حالده؛ عبدالحمید واردات حکومتی سرقت ایدییور، حق ملتی غصب ایلیوردی. اردونك تجهیز وتنسیقی حقنده متعدد لایحه لر تقدیم ایدلدیکی حالده؛ عبدالحمید بونلرك هیچ برینی مطالعه ایتمیور، خائنلر سوندیرن؛ عائله لر پریشان ایدن ژورناللر مطالعه سیله وقت کچیرییوردی. ملت، ضرورت وسفالت ایچنده یاشایور، عبدالحمید موفقیات ظالمانه سندن ممنون ومفتخر یوزلرجه جاریه لر، الماسلر، یاقوتلر، آلتونلر، بانقنوطلر، بی نهایه ژورناللر ایچنده خونریزانه، خسیسانه برحیات امرار ایدییوردی.

عبدالحمید، اولادوطنی برر برر منفالرده سوروندیردیکی اثنــاده روم ایلیده آتش اختلال حکمفرما اولیوردی. وطنك بو دلنشین ساحه لری کنج ضابطلرك، بیچــاره عائله لرك، معصوم چوجقلرك قانلریله مالامال اولیوردی، ییلدیزسراینی طولدیران اسافل حشرات کویا ناموس پروران ملتك مقدراتیله استهزا ایدییورمش کبی هردرلو نعم والطافه مستغرق اولدقلری اثناده، اناطولیده قحط وسفالت حکمفرما اولیــوردی. ساحــهٔ وطنی طولدیران فریاد مظلومین عبدالحمیدك ظلم و جنایتله قاراران وجداننده بر عکس ترحم بولامیــور، فقط جکرکاه ملتــدن قوپان فغان

برنجی فریق محمود مختار پاشا

مظلومانه بارگاه ابدیتده جای قبول بولیور ، عبدالحمیدك
خاتمهٔ استبدادی آرتق تقرب ایدییوردی . ١٠ تموز
انقلابی بو سلسلهٔ استبداده نهایت ویرمش ، ملت عظیم
بر سرور حریت ایچنده اثبات موجودیت ایلهمشدی .

١٠ تموز انقلابی روم ایلیده قطعی نتیجهلر حصوله
کتیرهجك درجهده حاضرلاندیغی اثناده استانبول بار
استبداد آلتنده بی تاب بولونیوردی . بو استبدادك
هوای فاسدینه آلیشانلر کندیش نفسلر آلهرق حالدن
ممنون ، آتیدن بیخبر بر صورتده عبدالحمیدك قوتنه
استناد ایدییور ، وطنی قوهٔ قاهرهسیله فلاکتدن تخلیص
ایدهجك اوردونك رسنه طاغلرندن ییلدیزی تهدیدات
متوالیهسی آلتنده بولوندیردیغی خبر آلان وطنپروران
ملت ایسه قلبلرنده عظیم برفرح و انبساط اولدیغی حالده
آتیٔ وطنك شعشعهٔ بینهایهسیله ممنون اولیوردی . فقط
بر صباح ، اوراق حوادثده کورولن بر اعلان ، ملتك
ناصیهسنده ظاهری برلمعهٔ سرور حصوله کتیردی . جبراً
آلنان بر حریتی صافدلان اهالییه قارشی لطفاً ویرلمش بر
عاطفت صورتنده کوسترن بو اعلان رسمی شوسطرلری
احتوا ایدییوردی :

شرفتلق بيوريلان ارادۀ سنيۀ حضرت ظل اللهي منطوق همايونجه مرجع عاليسندن كشيده قلنان تلغرافنامۀ عمومي صورتيدر :

تأسيس جليل جناب خلافتپناهي اولان قانون اساسيده صورت تشكيلي بيان اولنان مجلس مبعوثانك اجتماعنه دعوت اولنمسي شرفتلق بيوريلان ارادۀ سنيۀ حضرت خلافتپناهي ايجاب عاليسندن بولنمش وحكم جليلي باجمله ولايات شاهانه والويه غير ملحقه متصرفلقلرينه تبليغ قلنمش اولمغله اوراجهده قانون مذكورده مندرج صفاتي حائز اعضانك انتخابك اجراسي .

*
* *

تموزك اون برنجي كوني صباحي، استحصال حريت ايدن عثمانليلري عظيم بر ممنونيت ايچنده براقان بو اعلان، سنه‌لردن بري ظلم واستبداددن بشقه برشي كورمه‌ين ملته كنيش بر نفس آلديردي . آرتق سوقاقلر بيوك بر سوينج ايچنده دونانيور ، نمايشلر كوز ياشلري ايچنده اجرا ايديليور ، بتون شهر بي نهايه بر ترانۀ حريت ايچنده عكس انداز اوليوردي. بو سرور وشادماني‌يه عبد- الحميد بيله اشتراك ايدر كبي كورونيوردي . غزته‌لر جبراً

آلنان بو حریتك عبدالحمید طرفندن ویرلدیکنی یازه‌جق درجه‌ده ابراز سماحت ایدییوردی . بو شنلکلر کیجه کوندوز، آیلرجه دوام ایتمش ، نهایت انتخاب اجراسنه موفقیت حاصل اولمش، مجلس مبعوثان عظیم بر دبدبه ایله کشاد ایدلمشدی .

عبدالحمیدك مجلس مبعوثانده همان پك آز مدت طورمسی‌ده اثبات ایدییوردی‌که ، ملتك قانی دوکمکدن باشقه بر وظیفه ایفا ایتمه‌ین بو قانلی پادشاه وطنك حریتنی بر درلو چکه‌مه‌مش ، ملتی بتون حریت وجدان وافعالیله کورمکدنسه بر آن اول مجلس مبعوثاندن چکلمه‌کی ترجیح ایتمشدی . و او آندن اعتباراً بو معزز حریتی ملتك ألندن غصب ایتمك ، سلسلهٔ جنایانه‌یکیدن باشلامق ایچون تدبیرلر ، دسیسه‌لر دوشونمکه باشلامشدی .

عبدالحمیدی سلطنتده براقمق کبی بیوك بر علوجناب اظهار ایدن ملت ، بو ظالم پادشاهه ظاهری بر محبت ابراز ایتمکدن‌ده خالی قالمامشدی . آرتق هرکس عبدالحمیدك اعادهٔ استبداده موفق اولامیه‌جغنه قائل اولیور ، آوجی طابورلری سلانیکدن استانبوله کتیریلیور ، فکر حریته خدمت ایدن بو طابورلردن رجعت استبداده قارشی

مقاومت اجراسی تصور اولونیـوردی . بو طابورلره حدندن زیاده اهمیت ویریلیور، آوجی طابورلرینك سائر طابورلر اوزرینه بیوك بر تأثیر اجرا ایتدیکی کورولیوردی. بو تأثیرك ؛ ٣١ مارت اختلال عسکریسنـه پك بیـوك دخلی اولمش ، حریتی محـافظه یه مأمـور ظن ایدیلن دردنجی آوجی طابوری استبدادی اعاده یه خدمت ایله مشدر .

* * *

مجلس مبعوثانك کشادندن بر مدت صوکره فرقه منازعاتی باش کوسترمشدی . بو منازعات شخصیاته انتقال ایده جك درجه ده دوام ایدیور، جر منفعت ایچون تشکیل اولونان بعض جمعیتلر میان استبداد اولان ذهنلرده بر امل ارتجاع حصوله کتیریوردی . فکر ارتجاع ؛ بتـون قانلی لوحه لریله قوه دن فعله کلمك ایچون آنی بر فرصتك، قوتلی بر تشویقك ظهورینـه وابسته بولونیـوردی . او آنه قدر فکر ارتجاعك ظهورینه یکانه مانع، اتحاد وترقی جمعیتی ایدی. جمعیت محافظهٔ مشروطیته مقتدر، منور، وطنپرور فکرلردن مرکب بولونیور، ملتی استبداددن خلاص ایچون هر درلو فداکارلغی اختیار ایدیوردی. فقط جمعیته مخالف اولمق اوزره اتحـاد محمدی نامیله اساسسز ؛ فقط جلب قلوب ایچون مؤثر بر جمعیتك تأسیسی، جمعیتـدن ممنون اولمیـانلرله

فكر استبداده خدمت ایدنلر ایچون بر وسیلهٔ انتفاع اتخاذ ایدلمشدی . بو جمعیت اعادهٔ استبداد ایچون تأسیس ایدلمش اولدیغی حالده ، اسمنك اهمیتی جهلای عوام اوزرینه بیوك بر تأثیر اجرا ایدییور ، غیرممنونلر فرقه‌سنه بر استناد تشکیل ایدییوردی . عبدالحمید بو حادثات سیاسیه‌نك بتون صفحاتنی تعقیب ایدییوردی . عبدالحمیدك برمقصدی واردی: اتحاد محمدی جمعیتنی أله ایتمك ، اتحاد فرقه‌سیله احرارفرقه‌سی بیننده‌کی منازعاتدن استفاده ایلمك ، جهلهٔ ناسی بر تأثیر معنوی ایله الده ایتدکدن صوکره بوقوتی آوجی طابورلرینه قارشی استعمال ایله‌مکدی . عبدالحمید آوجی طابورلرینی أله ایتدکدن صوکره بتون طابورلری قیام ایتدیره‌جکنی بیلیور ، و بو سایه‌ده‌مشروطیتی‌ده ، حریتی‌ده پریشان‌ایده‌جکنه ، کندیسندن استرداد حریته موفق اولان ملتدن حقیقی بر انتقام آلاجغنه قانع بولونیوردی .

عبدالحمید ، اجنبی بانقه‌لرندن کتیرتدیکی ایکی ملیون لیرایی بو املاك حصولنه تخصیص ایدییور ، دردنجی آوجی طابورینی أله ایتمك ایچون پاره‌لر توزیع ایتدیرییوردی . عبدالحمیدك افراده تلقین ایتدیردیکی یکانه فکر ، شریعت

ایسته‌مکدن عبارتدی . فقط شریعت اولانجه علویتیله حکمفرما اولیوردی !

عبدالحمید بو تصورات لئیمه ایله مشغول اولدیغی صره‌ده بر غزته محررینك کوپری اوزرنده قتلی ایشه باشقه بر رنك ویرمش ، خصوصیله قاتلك بولونماماسی بو جنایته بر کسوهٔ اسرارانکیز بخش ایله‌مشدی . عبدالحمید بو فرصتی قاچیرمامغه قرار ویریور ، اعادهٔ استبداد ایچون ترتیب ایتدیکی بلانی آنی بر صورتده تطبیق ایله‌مکه باشلایوردی . بر طرفدن قیشله‌لره کیزلی پاره‌لر توزیع ایدیلیور ، بو پاره‌لری درجیب ایدن جهلای نفرات درحال برر حامیٔ شریعت کسیلیوردی . عبدالحمید هر شیئی حاضرلامشدی . عسکرك اجانبه طوقونماماسنی تأمین ، اختلالك مقتدرخائنلر طرفندن اداره‌سنی تسهیل ایله‌مشدی . بتون عسکر آیاصوفیه میدانند طوپلانه‌جق ، شریعتك محو اولدیغی سویلنه‌جك ، جمعیت محو ایدیله‌جك ، حریته خدمت ایدن ضابطلر کسیله‌جك ، مبعوثلردن اك مقتدرلری تلف ایدیله‌جك ، قابینه‌نك دکشدیرلمسی طلب اولونه‌جقدی . و صوکره عبدالحمید ، سنه‌لردن بری طویمادیغی قانلره

افراد معصومهٔ ملتی سراپا غرق ایده‌رك سفیل پاشالری ،
جانی مأمورلری، آلچاق جاسوسلریله ادامهٔ حیات ایده‌جك،
ینه اولاد وطن منفالرده سورونه‌جك ، ینه ضابطان
سفالت ایچنده یاشایه‌جق، ینه چوجقلر اوکسوز قاله‌جق،
مرارتلی کوز یاشلری دوکوله‌جکدی !

۲. ۳۱ مارت اختلال عسکریسی

۳۱ مارت صباحی - حاصی عسکرلرك آیاصوفیه‌اوکنده‌اجتماعی- ۳۱ مارت‌وقایعی - ۱ نیسان‌کیجه‌سی - ۱ نیسان‌وقایعی -مکتبلی ضابطانك‌قتلی-۳ نیسان سلاملغی- استبداد‌عسکری- عبدالحمیدك ممنونیتی-اختلال‌عسکرینك‌ایکنجی‌واوچنجی‌اردولره‌تأثیری-حریت اردوسنك استانبول اوزرینه حرکتی .

۳۱ مارت صباحی، استانبول آفاقنی دهشتلر ایچنده براقان متوالی تفنك صدالری ایله انفلاق ایتمشدی. کیجه ساعت یدیده باشلایان عصیان عسکری کتدکجه توسع ایدییور ، عسکر آیاصوفیه میدانه فوج‌فوج طوپلانیور، یشیل ، سیاه ، بیاض بایراقلر بو عصیان عسکری مرتبلرینك‌فکرلری قدرمشوش برحالده آیاصوفیه‌میداننده تموج ایدییوردی . آرتق هرکس سوقاقلره فیرلامشدی. اختلالك ایلك نشانهٔ هیجان انکیزی اولان‌تفنك صدالری خلقی تماماً ایقاظ ایتمش ، هرکس بوناکهانی اختلالك

طاش قیشله

اسبابنی اکلامق ایچون متردد خطوه‌لرله ایلریلیور، صباحك
سکونت سحریسی ایچنده آیاصوفیه میدانه طوغرو مسلح
عسکرلرك، خواجه‌لرك قافله قافله کیتدکلری کورولیوردی.
اوته‌ده، بوغلبه‌لکك متوالی جریانلری اره‌سنده، قیرمزی
فسلی، پانطالونی ییرتیق، فسی پوسکولسز، پارمقلری
پوطیننده‌ن چیقمش برسرسرینك بدمستانه، عاصیانه برطور
ایله شریعتدن بحث ایتدیکی ایشیدیلیور، بریده بوعصیانك الیم
نتیجه‌لر احداث ایده‌جکنه مطمئن بر وطنپرور، ملال
آلود، اندیشه ناك برسیما ایله دوشونیور و بو اختلالك
بتون صفحاتنی تدقیق ایچون قافله‌لر اره‌سنده ایلریلیوردی.
آیاصوفیه میدانی صاری البسه‌لی، پارلاق سونکولی آوجی
طابوری افرادیله طولمشدی. جیبلرینی آلتونلرله طولدیران
بوعاصیلر، شریعتك بر قهرمانی کسیلمشلردی. بتون
عسکر آیاصوفیه میدانی احاطه ایتمش، سوقاق باشلرینی
طوتمش، خواجه‌لردن بشقه کیمسه‌نك کچمه‌سنه مساعده
ایتمیوردی. سلطان احمد باغچه‌سنك اوکی صنایع آلایی صبیان
بلوکلریله قوشادلمشدی. وطنك بونانکور چوجقلری، اللرنده
مارتینلر، متصل اوینایورلر، بیلیشیق، شیماریق برسیما ایله تفنکلرینه
طیانیورلر، آوجی طابوری نفرلرینك بتون امرلرینه

منقاد اولیورلردی. آیاصوفیه میدانی، دیوان یول اطرافنی
احاطه ایدن بو عاصی عسکر ارهسندن هیچ بر کیمسه کچهمیور،
پولیسلر کویا بو حرکت عصیانیهده ادامهٔ انضباطه مأمور
ایمشلر کبی بر فعالیت فوق العاده ایله عسکرلر ارهسنده
طولاشیورلردی. اوتهده برژاندرمه، فسنی آرقهسنه
ییقمش، تفنکنی اوموزینه آلمش، آلندن آقان تزلری
سیلیور، دیکر طرفدن صبیان افرادینه نطقلر ایراد
ایدییور، و بو حاکمیتدن ممنون و مفتخر صفلر ارهسنده
طولاشییوردی. صوکره بر قاچ آتجی نفری قیشلهلره
قوشیور، اغفال ایتدیکی نفرلرله برابر دیوان یولندن کچیوردی.
خلق بو اختلال عسکرینك بتون اسرارینه غیر واقف
دیوان یولنده کتدکجه تزاید ایدییور، حربیه نظارتی جواری
عاصی عسکرله مالامال اولیوردی. عصیان عسکرینی
باصدیرمق آرتق امکان خارجنه کلمشدی. خاصه قوماندانی
بو اختلالك بر آن اول اوکنی آلمق ایستهمش، فقط حربیه
ناظرینك ترددی، صدراعظمك قورقاقلغی هیچ بر تدبیر
اتخاذینی تأمین ایدهمهمشدی. اختلال کتدکجه توسع
ایدییوردی. قیشلهلرده ضابطلر پارچه پارچه ایدیلیور،
نصیحته جرأت ایدن ضابطان ایکی قورشونله آتدن

دوشوریلیوردی . بوجنایتلر کتدکجه تزاید ایدیوردی .
برضابط کوپریده جانیانه برصورتده قتل ایدلمش، آقشاملره
قدر سوقاق اورته‌لرنده یاتیور. آرابه‌جیلر برتعصب ظالمانه
ایله بوبدبخت قهرمانی طاشیمقدن اجتناب ایدیوردی. آرتق
بتون سوقاقلر اهالی ایله طولمش ، دیوان یولنك غلبه‌لکی
فوق العاده تزاید ایله‌مشدی. ساعت بشه طوغرو ایدی که :
اوزاقدن بیاض، بم بیاض برقافله کورندی. بوقافله، صرف
خواجه‌لردن مرکبدی . قافله‌نك اطرافنده اوزون بویلی،
کونشدن یوزلری یانمش عسکرلرك کسکین قصاطوره‌لری
پارلایور ، اوکده بربوروزن آیاصوفیه میدانننه طوغرو
بورو چالیوردی . قافله‌نك اوکنده ، ایچنده ، اطرافنده
پژمرده قیافت . آیاغی چیپلاق ، تعصبندن چیلدیرمق
درجه‌لرینه کلمش جهلهٔ عواملك باغیره باغیره کیتدکلری
کورولیور وبتون وبولولهٔ عظما ایچنده آهسته، خفیف
تکبیر صدالری ایشیدیلیوردی .

بوقافله آیاصوفیه میدانی تماماً طولدیرمش. عسکردن
نه ایستدکلری سئوال اولونمشدی. عسکر درت شی طلب
ایدیوردی :

۱ . قابینه‌نك سقوطی ،

٢ . مبعوثاندن بعضلرك مباعدتی ،

٣ . احکام شرعیه‌نك تمامیء تطبیقی ؛

٤ . آلایلی ضابطانك یرلرینه تعیینی .

فقط بودرت آرزو ، استبدادی‌اعاده ایچون تماماً کافی ایدی. عسکر بو آرزونك ساعت یدی‌یه قدر ایفاسنی‌طلب ایدییور ؛ بواثناده جنایتلر ایقـاعندن خالی قالمیوردی . بنای ربانی‌یی ظالمانه برصورتده ییقمق جسارتنی کوسترن بودنیلر ، جیبلرینه طولدیردقلری رشـوتلر تأثیری ایله شریعتدن ؛ عدالتدن بحث ایدییورلردی . آرتق تفنك صدالری استانبول آفاقنده مدید طنینلر حصوله کتیرمکه باشـلامشدی . جبخانه‌لر چاتیر چاتیر قیریلیور ، سلاحلر حریصانه یغما اولونیوردی. وطن، ملت، حریت‌تهلکه‌ده بولونیوردی. هرکس‌ایکیشراوچرطوپلانمش، بواختلالدن متأثرانه بحث ایدییور، عاصی نفر قورشوننندن قورتیلان کنج، وطنپرور ضابطلرك سـیویل البسه‌لرله کزدکلری کورولیوردی. بتون بوعاصی نفرلره‌نه‌ایسته‌دکلری‌سئوال اولوندیغی زمان : شریعت ایسترز ! دییـورلر ؛ فقط بو طلبلرینی محق کوستره‌جك هیـچ بردلیل کوستره‌میورلردی. آیاصوفیه میدانـنده، بیاض چیچکلر آچمغه باشلایان کستانه

آغاجلرینك لطیف كولكه‌لری آلتنده صاری البسه‌لی عسكرلرك سونكولری پارلایور . بتون حركات آوجی طابورندن ایكی چاوش طرفندن اداره اولونیوردی . بوچاوشلر بتون عسكره قوماندانلق ایدییور . معیتلرنده برقاچ نفرله بر بوروزن بولونیوردی. ایكی چاوشك بر وضع وقورانه ایله ویردكلری امرلر تكمیل افراد طرفندن كمال سرعتله اجرا اولونیوردی .

اوكون مجلس مبعوثانه كلان مبعوثلرك مجموعی، انجق قرقه بالغ اولمشدی. مبعوثلردن بعضلری وطنك تهلكه‌ده بولوندیغنی بیان ایدییور ، عصاتك آرزولرینی اسعافدن بشقه چاره قالمدیغی درمیان اولونیوردی . فقط قلبلرده جایگیر اولان اندیشه وهیجان ، كمال سكونتله اجرای مذاكره‌یه مانع اولیوردی .

مبعوثان ، مذاكرات ایله مشغول اولدیغی صره‌ده سونكولی نفرلرله برابر بر هیئت علمیه مبعوثان صالوننه داخل اولمشدی . هر طرفده عظیم بر هیجان حكم فرما اولیوردی. طیشاریده، آیاصوفیه میداننده، صاری البسه‌لی آوجی نفرلری، پژمرده قیافت، بیاض صاریقلی خواجه‌لر بر سیلابهٔ بوقلمون حالنده دائمی بر طغیان ایچنده بولونیور،

آجی اجی سامعه‌یه عکس ایدن بورو صدالری متمادیاً تکرر ایدییور . عسکرلرك مدهش آوازه‌لری توکاری اورپرتیوردی .

مبعوثاندن بعضلری باب عالی ایله ، حربیه نظارتی ایله محاوره ایدییور، مجلس مبعوثانده قابینه‌یه عدم اعتماد فکرلری ایلری‌یه سورولیوردی . بو صره‌ده بر قاچ نفر، پارلاق سونکولری، ماحیٔ حیات تفنکلریله ایچری کیرمشلر، مراملرینی افهام ایده‌میه‌جك برجهالت صرفه‌ایچنده خوف وتهدید اماره‌لر کوستریورلردی. هیئت مرخصهٔ علمیه‌دن برذات ، عاصی عسکرلرك سونکو اوجلرینه کووه‌نه‌رك کرسیٔ خطابته چیقمش ، جاهلانه ، عاصیانه بر نطقله بو عاصی عسکرلرك حسیاتنه ترجمان اولمق ایستیوردی. وطنده شریعت اولانجه احکامیله جاری اولدیغی حالده، مبعوثانه شریعت درسی ویریلیور، فقط طیشاریده، سوقاق باشلرنده قیشله حوالیلرنده بیك درلو جنایتلر ایقاع اولونیوردی. انسان بتون بوجنایتلری، بتون بومطالبات غیرمشروعه‌یی دوشوندکجه شریعت نامنه فریاد ایتمکدن کندیسنی آلامیوردی!

بو نطق جاهلانه ختام بولور بولماز ، قیر صقاللی بر بیکباشی مبعوثان صره‌لرینه چیقمش ، مهیج ، تهدید آمیز

برصدا ایله شریعت اغورنده فدای جان ایده جکنی سویلیوردی.
فقط نطقنك نهایتنده چولق چوجق صاحبی اولدیغنی ،
آچیقه چیقارلمش بولوندیغنی برصفوت جاهلانه ایله بیان
ایله دیکی زمان، کندیسنك شریعت اوغورنده دکل، ماتك
علو جنابی سایه سنده هر زمان بولا بیلدیکی نان و نعمتی افکار
ایده رك حرص و طمعی اوغورنده قانلر دوکمك ایسته دیکنی افهام
ایدییوردی .

مبعوثان، بیك درلو رجالرله بو هیئت مرخصه‌یی
طیشاری چیقارمغه موفق اولمش، نهایت قابینه‌نك استعفا
ایتمسنه قرار ویره‌شدی. نفرلر ایسه متصل تلغرافه مراجعت
ایدییورلر، سلطان حمیدك کلمسنی مصرانه، تهدیدکارانه
طلب ایلیورلردی. برقاچ دفعه‌لر: «سلطان حمید کلیور!»
دیه شایعه‌لر چیقمش، خنکارلوجه‌سی تیزلنمش، فقط
عبدالحمید ییلدیز سراینده قاپنلر اره‌سندن طیشاری
چیقمامشدی .

آیاصوفیه میداننده غلبه‌لك کتدکجه تزاید ایدییور،
سوقاقلردن کچمك امکان خارجنه کلیوردی. برطرفدن
سونکولری طاقمش نفرلر، ترلر ایچنده، هیچ بر طرفه
باقمیه‌رق آقین آقین کلیور، دیکر طرفدن میدانه داخل

اولان قطعه‌لر ، چاوشلرك امریله کندیلرینـه کوستریلن
یرلرده اخـذ موقع ایدییـورلردی . اوزاقدن یاواش
یاواش، صارارامش، بم بیاض بکزلریله برقاچ مبعوث کورونمکه
باشلامشدی. هرمبعوثك رفاقتنده ایکی نفر کیدییور، فقط
مبعوثلرده عظیم برتردد تمایان اولیوردی . بونلر کاه ایلر-
یلیور . کاه کریله‌مك ایستییور. کندیلرینی هر طرفدن
احاطه ایدن اولوم تهلکه‌لری ایچنده هیجان انکیز ، فقط
بیتابانه آدیملرله ایلریلیورلردی . برمدت صوکره برآرابه
طوردیرلمش ، کنج برمبعوثه آرابه‌دن اینمسی تکلیف
ایدیلیوردی. سونکولر تهدید آمیز برصورتده اوزرینـه
توجیه ایدیلیور. بومحترم مبعوث تفنکلرك اوزرینه طوغرو
توجیه ایدلدیکنی کورر کورمز: بن جاهدبك دکلم، سزه
اثبات ایده‌یم! دییه مأیوسانه فریاد ایدییوردی؛ اوته‌ده
باشقه برنفر: اودر ، اولدیرك ! دییـه باغیرییوردی ؛
اوزمان ماوزرلر بوشانیور، سونکولر قانلره بویانیوردی.
انسـان قانی دوکمك بو عاصی نفرلر ایچـون بیـوك
برموفقیت ایدی. بونلر وطنك محترم اولادلرینی بوصوزتله
تلف ایتمکه موفق اولونجـه ، درحال هوایه تفنك آتمغه
باشلایورلر ، اوزمان سیویللر ییغین ییغین قاچیشیورلر ،

حریت اردوسی ارکان حرب رئیسی فریق پرتو پاشا

ایاستفانوسده مجلس مبعوثان اوکنده اعیان رئیسی سعید پاشا

بر مدت صوکره بو فجیع جنایتلری کورمك ایچون تکرار طوپلانیورلردی .

آرتق اقشام اولمغه باشلامشدی . عسکر هیچ بر قرار اتخاذ ایدهمهمش ، اورته‌ق عظیم بر هیجان ایچنده‌قلمشدی . ظلام لیل آیاصوفیه‌نك جسیم قبه‌سنی بر هیولای معظم حالده کوستریور ، هوا غازلرینك التماعات بیتابانه‌سی آلتنده قصاطوره‌لرك پارلادیغی کورولیوردی . وطنی بو عصیان الیمایله پریشان ایتمکه تشبث ایدن وحدتی ، باشنه یشیل بر صاریق صارمش ، خواجه قیافتنده ، سونکو پارلتیلری اره‌سنده طولاشیور ، الده یشیل بر بایراق ، صاغ‌لی ، عاصی عسکرلره شریعتدن بحث ایدییوردی . اوزمان ، وطنداشلرینك قانلرینی ایچمك بونفرلر بر تسلمیت دیندارانه ایله قوشوشیورلر ، وحدتینك النی اوپمك ایچون بر بریله رقابت ایدییورلردی . وحدتی ، بر وضع وقورانه ایله عسکره امرلر ویریور ، بو امرلر درحال قطعاته‌تبلیغ ایدیلیوردی .

کیجه اولمغه باشلامش ، تفنك صدالری الان نهایت بولمامشدی . قابینه‌یی دویرمکه ، ارباب اقتداری قتل ایتمکه موفق اولان نفرلر ، شمدی یکی قابینه‌یه انتظار ایدییورلر ،

ایاصوفیه میدانی طولدیران عاصیلر فوج فوج سرکه‌جی‌یه طوغرو ایلریلیورلردی. سوقاقلر کیتدکجه قارارییور، ظلام ایله هر طرفه استیلا ایدییوردی. آیاصوفیه طرفندن، سرکه‌جی اوکلرندن بورو سسلری، سلاح پاتیردیلری ایشیدیلیور. ارده‌ده صیره‌ده: چوق یشا! صداری کیجه‌نك سکونت بی نهایه‌سی ایچنده طنین انداز اولیوردی. آرتق عسکر آرزوسنه تماماً نائل اولمشدی. حربیه ناظری دکیشمش، کیجه ساعت اوچده بتون عسکر قیشله‌لرینه عودت ایله‌مشدی. فقط بو عودت پك ولوله انکیز ایدی. بر طرفدن تفنك صدالری متمادی، خشیت آور بر محاربه‌یی آکدیره‌جق وجه ایله ساعتلرجه امتداد ایدییور، دیکر طرفدن عبدالحمید ظالمك مارشی اوزاقدن اوزاغه عکس انداز اولیوردی. کیجه ساعت بشه طوغرو اجرا ایدیلن بر آتش، هر کسده عظیم بر هیجان حصوله کتیرمشدی. لیلك ظلام بی نهایه‌سی ایچنده ملول ومتأثر هیچ بر طرفه قیملدانامیان خلق، بو محاربهٔ لیلیه‌یی هیچ برشیئه حمل ایده‌میور، فقط ایرتسی صباح بونك بهانه بر سروردن عبارت اولدیغنی اکلاینجه خوف وهیجانندن نه‌یاپاجغنی شاشیرییوردی.

۹ نیسان صباحی، ینه تفنك پاتیردیلریله انفلاق ایتمشدی.

بركون اولكی جنایاتك توالی ایتمیه جکنه مطمئن اولان خلق مترددانه ، متجسسانه خطوه‌لرله ایلریله‌دیکی اثناده یانی باشنده بتون حیوانیتنی اظهار ایدن بر نفرك هیچ بر طرفه باقمادن متمادیاً هوایه آتش ایتدیکنی کوریبوردی . بعضاً بو نفر قافله‌لری اره‌سنه قاریشان خواجه‌لر ، اوکده‌کی نفرك قورشونلریله تلف اولیور ، و بو جاهل عاصیلر اره‌سنده پانطالونی دوشمش ، فسسز ، پژمرده قیافت چوجقلر ، عاصی نفرلرك بیونلرینه آصدقلری تفنك دپچکلرندن طوتمشلر ، برشوق طفلانه ایله ایلریلیورلردی .

شهرك هجرا کوشه‌لرنده ، مکتبلی ضابطان علیهنه اجرا جنایتلر بربرینی ولی ایدییوردی . جاهل بر نفر ، سوقاقده تصادف ایتدیکی مکتبلی بر بیکباشی یی قورشونله تلف ایدییور ، برقاچ نفر کنج برضابطی زوجه‌سنك کوزی اوکنده پارچه‌لایوردی . بتون بو اختلال ، مدنیته ، ترقیات فکریه‌یه ، فکر حریته قارشی اجرا ایدیلیوردی .

بحریه افرادینك جنایتلری عقله حیرت ویره‌جك بر درجه‌یی بولمشدی . بش اون نفر بهتانلر ، افترالرله وطنپرور بر بیکباشی یی یقالامشلر ، ییلدیزه ، عبدالحمید ظالمك اوکنه کتیرمشلردی . عبدالحمید ، مظلم ، استبداد آلود

سیماسی ایله تجربه‌یه چیقمش ، نفرلری استجواب ایتمش ،
صوکره براشارت ایتمشدی . بوقافلهٔ حشرات ایچنده بی
تاب . صارارمش برحالده طوران بیکباشی ، آرتق اوندن
صوکره مدهش برتمرضه دوچاراولمش ؛ برنفر ، سونکوسنی
قارننه صاپلامش ، دیکری بینی پارچه‌لامش ، دیکر بری ده
بوینه بر ایپ طاقه‌رق سوروکایه سوروکایه کتورمش ؛
نهایت بیچاره شهیدی آغاجلره صلب ایله‌مشدی . عبدالحمید
بوفجیع جنایتلردن قطعیاً متأثر اولمامش ، آلتونلر ،
مجوهرلرله طولدیردیغی سراینه کمال سکونتله عودت ایله‌مشدی .

بیلدیزده بوجنایتلر ایقاع اولوندیغی اثناده ، استانبولده
(شورای امت) ، (طنین) اداره خانه‌لری یغما ایدیلیوردی .
دیوان یولیدن کچن خواجه‌لرک ، عسکرلرک ، اسافل ناسک
الندہ ، پارچه‌لانمش ، بوروشمش طنین غزته‌لری کورولیور ،
عاصی برعسکر بیوك بر مطبعه ماکنه‌سی بوکلنمش ، مسترپخانه
ایلریلیوردی . آرتق هیچ برنظامدن ، هیچ برقانوندن
قورقو قالمامشدی . نفرلر ، غزته‌لره علاوه‌لر نشر ایتدیریور ،
تصادف ایتدیکی ضابطه شدتلی برطوقات ایندیره‌رك جیبندن
رووولورینی غصب ایدییوردی . اوته‌ده برنفر ضابطانه
پانطالونی چوزدیرییور ، اهالینك بویون باغلرینی قوپارییور ،

قهوه خانه‌دن رسملری چیقاریبور ، غراموفوندن حریت
پلاقلرینی قیریبوردی . بریده شریعت ایسته‌ین دیکر برنفر
میخانه‌لرده ، عمومخانه‌لرده سلاحنی براقیور . وحشیانه
جنایتلر ایقاع ایدییوردی . سوقاقلرده مکتبلی ضابطان نامنه
هیچ برفرده تصادف ایدلمیوردی . بواختلال عسکرینك
قهرمانلرینی تشکیل ایدن بعض آلایلی ضابطلر پیلشیق بر
سیما ، تعلیم وتربیه‌دن محروم ، قنبور بروضیعتله سوقاقلرده
طولاشیورلر ، قیشله‌لری میخانه حالنه کتیریورلردی .
آرتق انضباط محو اولمش ، حریت ألدن کیتمش ، ملت
رحم وشفقتدن محروم ، آداب دینیه‌یه غیر واقف ، پاره
ایله شریعت ایسته‌ین نفرلر الینه قالمشدی . غزته‌لر بتون
نفر ورقه‌لریله مالی چیقیوردی . بریدن برنفر تسترحقنده
اخطار نامه‌لر نشر ایدییور ، اوته‌دن برچاوش بیچاره بر
قادینك صاچلرینی کسه‌رك وحشتلر اجرا ایلیوردی . بو
نفرلر ملتك نظرنده آرتق برر جانوار کبی کورونمکه
باشلامشدی . انسان بوناطق حیوانلری اللرنده‌کی سونکولرله
پارچه‌لامق ، شهید دوشن ضابطلرك انتقامنی انلردن آلمق ؛
بو عاصی عسکرلری محو ایتمك ایستیور ، اوزمان بتون

قواى بیتاب وپریشان براقان عجز کلی بتون امللرى زير وزبر ايديبوردى .

عبدالحميد بو حاللردن صوك درجه ممنون اوليوردى. آرتق اراده لر ييلديزمنبع استبدادندن صدور ايتمكه باشلامش؛ عفو عمومى اعلان ايدلمش، باب عالى يه مابينجيلر كوندرلمشدى. عبدالحميد، بو عاصى عسكرلرك آوازۂ سرورى ايچنده ايلك استبداد سلاملغنى اجرا ايتمش ، فقط عسكرك عودتى اهالى بيننده يكيدن هيجانلر توليد ايله مشدى . استبداد بتون مظالميله توالى ايديبور ، ملت وحريت عاصى نفرلرك يد خائنانه سنده بولونيوردى .

*
* *

استانبول اختلالى طشره لرده غايت عميق بر تأثر حصوله كتيرمشدى . استحصال حريت ايچون سنه لرجه قان دوكن ايكنجى واوچنجى اوردولر بوخبر فلاكتى آلير آلماز اورالرده عظيم بر طغيان اشتكا حصوله كلمش، مهد حريت اولان بو افقلرك رنك دلاويز آتشينى اوزرنده سونكولر پارلامغه، قليجلر شاقيردامغه، قلبلر هيجان وطنپرورانه ايله اوزون اوزون چارپمغه باشلامشدى . وطنك فداكار اولادلرى ينه آياقلانمش، ينه اردوسطوت حريت پروانه

سنی کوسترمکه قیام ایتمش، ینه ملت سوابق ظلم واستبدادك قاره ، مخوف بلوطلرینی ، مظلم ، حیاتسوز زندانلرینی، یتیم قالان معصوملرك مظلومانه کوز یاشلرینی، شهیداولان ضابطلرك قانلی کفنلرینی، پامال دشمن اولان وطنك فریاد استمدادکارانه‌سنی طویمشدی. وطن، حقیقةً تهلکه‌ده‌ایدی: بوسنه هرسکك آوستریایه الحاقی حقنده‌کی پروتوقول یکی تصدیق ایدلمش ، فقط بلغارستان استقلالنك تصدیقی حقنده‌کی پروتوقول هنوز امضا ایدلمه‌مشدی . بلغارستان بو اختلالدن استفاده ایتمك عزمنه دوشیور، بلغار غزته‌لری ممالك عثمانیه‌ده تأمین آسایشه بلغارستانك مقتدر اولاجغنی ایلری سوره‌جك درجه‌ده جرأت کوستریبوردی. فقط عثمانلیلر بوکا میدان ویرمه‌مك ایچون الدن کلن غیرتی صرف ایدییورلر ، روم ایلیده متمادیاً کوکللی قیدایدییورلردی. ساحهٔ وطن عظیم برغلیان حمیت ایچنده قالمشدی. پارسده اکمال تحصیل ایدن کنجلر ، دارالفنونلری براقه‌رق اوخری طابورلرینه التحاق ایدییور ، عبدالحمیدك استبدادینه نهایت ویرمك ایچون عظیم برحرص وطنپرورانه

ایچنده بولونیوردی . هرکس بشیکده‌کی یاوروسنی ، خسته والده‌سنی براقه‌رق سلاحه صاریلیور ، بو شرفه نائل اولا-میان کنج مکتبلیلر ؛ کوکالی قافله‌سنی کتورن ترنك اوکنه یاتیوردی . مناستره ؛ سلانیکده ، آرناوودلقده ؛ وطنك همان هر کوشه‌سنده ، عبدالحمیدك استبدادینی محو ایتمك ؛ وطنی بوصوك فلاکتدن قورتارمق ، عثمانلیلرك بیوك بر تربیهٔ سیاسیه‌ینی ، عظیم بر حس وطنپرورانه‌یی حائز بولوندقلرینی جهان مدنیته کوسترمك ایچون شایان تقدیر بر مسابقهٔ حمیت ابراز ایدیلیوردی . روم ایلیده ، بو مسابقهٔ وطنپرورانه‌یه فعلاً ممکن اولامادیغی تقدیرده قلباً اشتراك ایتمدك هیچ بر فرد قالمامشدی . بتون عثمانلیلر ، تموز انقلابنك فاعل ذی قدرتی اولان اردویه التحاق ایدییور ، بو اردویی سوق واداره ایدن کنج ، مقتدر ، آتشپارهٔ حمیت ضابطان ارهسنده وطنك بو بیوك کوننده حصه‌مند اولمق بختیارلغنی آرزو ایدییوردی . بر طرفدن طابورلر سفر برحاله قونولیور ، استانبوله دخول ایچون پلانلر ترتیب ایدیلیوردی . دیکر طرفدن کنج ، اختیار ، بتون

حریت اردوسی افرادی

حریت اردوسی افرادی تستر حالنده

اولاد وطن ، حریت اغورنده فدای جان ایچون بتون صمیمیت قلبیه‌سیله سلاحه صاریلیوردی. عبدالحمیدك بنای استبدادینی ییقمغه ؛ ملتی بوفلاکت مشخصه‌دن قورتارمغه قطعیاً عزم ایدلمشدی. ملت، بو آرزوایله حرکت‌ایدییور، اردو استانبول عاصیلرینك شرف عسکری اوزرینه ایثار ایله‌دکاری لکه‌یی تمیزله‌مك ، عثمانلی نامنی پرزیب وشرف کوسترمك ایچون حرکت ایلیوردی .

---

۳ . استانبول اوكنده حريت اردوسى

حريت اردوسنك حركاتى ـ آياستفانوسده حريت اردوسى ـ نشئه‌لى كونلر ـ آياستفانوسده مجلس ملى ـ مجلس ملى مقرراتى ـ حريت اردوسنك استانبول اوزرينه حركتى ـ ۱۰ نيسان ـ عبدالحميدك صوك سلاملغى ـ استانبولده هيجان ـ حريت اردوسنك استانبوله دخولى .

حريت اردوسنك استانبوله سوقى ايچون مناسترده ، سلانيكده، بتون اوچنجى وايكنجى اردو منطقه‌لرنده عظيم بر فعاليت حصوله كلمكه باشلامشدى . عبدالحميدك عثمانلى ملتنه قارشى اورديغى بوصوك ضربه سلانيكده عكس تأثير حاصل ايدر ايمز، قلوبلرده طوپلانلمش، هيجانلى كوز ياشلرى ايچنده نطقلر ايراد ايدلمش ، عبدالحميدك بلاى سلطنتندن ملتى ابدياً خلاص ايچون لازم كلن تدبيرلر اتخاذاولونمشدى. مناستره،سلانيكده، ادرنه‌ده خارق العاده بر فعاليت عسكريه حكم فرما اوليوردى . هرطرفدن

استانبوله شدتلی پروتستولر یاغدیریلیور ، توفیق پاشا ریاستنده تشکل ایدن یکی قابینه‌نك مشروطیته مغایر اولدیغی سویله‌نیوردی . ملتك بوصورتله شکایتلر یاغدیر. مقده ، فریادلر ایتمکده حقی واردی : احمد رضا بك بتون صمیمیت وطنپرورانه‌سیله ملته ایفای خدمت ایتدیکی برصره‌ده‌سونکولر قارشیسنده‌استعفا ایتمش،قابینه‌نك‌استعفاسی تهدیدایله ، جبراً وقوعه کلمشدی. ملت ، بوجبری معامله لره قارشی بتون قوتیله باغیرییور ، جاسوسلغك هوای فساد آلودی آلتنده ملوث بربیزانس اخلاقی ارائه ایدن ایدن بوپای تختی پای تحقیری آلتنده ازمك ، بوولولهٔ استبداد ایچنده حس شفقتدن محروم قلبی ، قانلر ، جنایتلرله آلوده حیاتی ، مخوف ، بویالی سیماسی ایله یکرمنجی عصرده دور وحشت و استبدادك هردرلو مظالمنی کندیسنه خاص بر طرز غدارانه‌ده اجرا ایدن عصر حاضر نه‌رونی ملتك سرفلاکتندن قالدیرمق ایستیوردی.

سلانیکده‌کی فعالیت جداً خارق العاده ایدی : استانبول اختلالی خبر آلنیر آلنمز بتوك اولاد وطن سلاحلانمش، پنجشنبه کونی اقشامی حرکت ایدن‌عسکرلر بیکباشی مختار بك قومانده سنده استانبول اوزرینه

یورومشلردی. بو عسکرك تشییعی غایت پارلاق اولمشدی: خلق استاسیونه طوپلانمش، بو فداکار عسکرلری آغلایه آغلایه تشییع ایدییوردی. ترن هر استاسیونده توقف ایتدکجه، چولق، چوجق، ارکك قادین اللرنده سیغاره‌لر، یمشلر بو قهرمان عسکرلری تشییع ایدییورلردی.

مختار بك معیتنده‌كی پیشدار جمعه ایرتسی كونی خادم کویینه کلمش، نیسانك آلتنجی کونی (یارم بورغازه) قدر مواقعی اشغال ایله مشدی. آرتق عسکر ترن ترن، قافله قافله کلیور؛ استانبول خلقنك سیماسنده بر نشانهٔ امل حاصل اولیوردی. (خادم کویی) جسیم بر اردوگاه حالنه کلمشدی. نیسانك یدنجی کونی فرقه قوماندانی حسین حسنی پاشا (خادم کویی) نه کلمش؛ نیسانك سکزنجی کونی قطعاتك (یارم بورغاز)ه حرکت ایتملرینی امر ایله‌مشدی.

او کون حرکت اردوسی قوماندانی حسین حسنی پاشا؛ ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنه بر تلغرافنامه کشیده ایدییور، استانبول اهالیسنه خطاباً بر بیاننامه نشر ایلیوردی. وطنك برات خلاصی حکمنده اولان بو وثیقه‌لر آتیده‌کی بیاناتی احتوا ایدییوردی:

حركت اردوسی قوماندانی طرفندن

اركان حربيهٔ عموميه رياستنه تلغرافنامه

اوتوز اوچ سنه‌لك مديد ومشئوم بر دور استبداددن صكره بتون ملت عثمانيه‌نك غليان حميتيله استحصال واسترداد اولنان مشروطيت مشروعه‌مزى ينه‌ دست جلاد استبداده توديع ايلمك مقصد ملعونانه‌سيله بيك درلو حيله وفسادلر ارتكاب ايتمش ونهايت ظاهراً كوياشريعت ايسته‌نيورمش كبى حقيقتده شرع مبين احمدى‌يه كلياً مخالف اوله‌رق قانلى براختلال عسكرى ايقاعنه سبب اولمش بولنان ملعون ووجدانسز طرفداران استبداد ايله برطاقم آلچق ومنفور منفعت پرستلرك تلقينات ابليسانه‌لرينه قاپلمش وپايتختك وآماجگاه‌امت اولان مجلس عالئ مبعوثانك آل قانلره بويانمسنه وملتك ناصيهٔ پاكنه مشكل الازاله بر شائبهٔ سياه مذلت ايراث ايدلمسنه سبب اولمش بولنان خاصه اردوسى افراديله بحريه وطوپخانه افرادينك حركات واقعه‌سى آلتيوز سنه‌لك لكه‌سز برناموس انقياد واطاعت طاشيمقده اولان مقدس عثمانلى اردوسنى پك بيوك بر

حجابه دوچار ایتمش و بولکه‌نك خارق العاده بر سرعتله تطهیری امل خیریله آیاستفانوس و کوچك چکمجه‌یه کلمش اولان ایکنجی واوچنجی اردولردن مفرز قوهٔ منتظمهٔ عثمانیه مستعیناً بتوفیقاته تعالی مقتضای شرع مبین احمدیدن اولان قانون منیف اساسینك بعدما هر درلو تجاوز وخللدن وقایه‌سی وپایتخت سلطنت سنیه‌ده آسایش وامنیتك اعاده وتحکیمی امرنده تدابیر مؤثره اتخاذی ومارتك اوتوز برنجی کونی ملت عثمانیه‌نك اك مشئوم یوم نحوستی حالنه کتورمکه سبب اولان خفیه‌لرله دنی الطبع منفعت پرستلرك جزای سزالرینك تعیینی مقصدیله تشبث ایلیه‌جکی هر کونا اجراآتده محافظهٔ سربستی ایده‌بیلمك وبو سایه‌ده عثمانلی اردوسنك ناموسنی اکمال ایلیه‌بیلمك ایچون استانبولده بولنان بری وبحری سلاح ارقداشلرندن آتیده‌کی خصوصاتی طلب ایدر :

اولا مارتك اوتوز برنجی کوننددن اول استانبولده‌کی بری وبحری قطعات وسفائنه مأمور اولان بالجمله ارکان امرا وضابطانك بتکرار قطعه‌لرینه اعاده اولنملرینه قطعیاً ممانعت ایتمیه‌رك بونلرك کافهٔ اوامرینه کوری کورینه اطاعت وانقیاد کوستره‌جکلرینه وسیاسی ایشلره بعدما

هیچ برصورتله مداخله ایتمیه‌رك یالکز وظائف مقدسهٔ عسکریه‌لریله مشغول اوله‌جقلرینه دائر شیخ الاسلام وفتوی امینی ودرس وکیلی افندیلر حضراتیله کندی قوماندانلری حضورنده وقرآن مبین ومنیف اوزرینه اللرینی باصمش اولدقلری حالده بر کون ایچنده عموماً استانبولده بولنان افراد وکوچك ضابطان یمین ایده‌جکلردر.

ثانیاً کندیلرینی شریعت ایسته‌ییکز دییه اغفال ایدرك وطنی تهلکه‌یه دوشورمش اولان آلچقلرك تأدیبی ایچون اردومزجه اتخاذ اولنه‌جق تدابیر تشکیلیه وانضباطیه‌یه قطعیاً مداخله ایتمیه‌رك واردومز افرادینه حتی یان کوزله بیله باقمیه‌رق انلری کندی اوز قردشلری کبی بیله‌جکلر وکندولرینی اغفال ایتمش اولان خفیه‌لرله ادانی‌یی ینه کندو ضابطلرینه اخبار ایلیه‌جکلردر . بو ایکی طلبمز استانبولده بولنان بری وبحری بالعموم سلاح ارقداشلریمز طرفندن حسن صورتله قبول اولنه‌رق اطاعت کامله‌وجدیه ابراز ایلدکلری تقدیرده اثنای اجرا آتمزده کندیلرینه قطعیاً ایلیشمیه‌جکی خصوصلرینك افراد مرقومه‌یه اکلایه‌جقلری لسان ایله اخطار اولنمسی ودرجهٔ مطاوعتلرینك

سريعاً طرف عاجزی یه اشعاری رجا اولنور .

٦ نیسان سنه ٣٢٥
حرکت اردوسی قوماندانی
حسین حسنی

حرکت اردوسی قوماندانی طرفندن استانبول اهالیسنه بیاننامه

١. ملت سنه‌لردنبری اجرای مظالم ایدن قوهٔ استبدادی پارچه‌لیه‌رق حکومت مشروعهٔ مشروطه‌یی تأسیس ایتدی. بوقانسز انقلاب مسعوددن متضرراولان اداني، غیرمشروع برصورتده تأمین‌منفعتلرینه خادم‌اولان حال سابقك اعاده‌سی ایچون بیك درلو حیل ودسایس ودنائته مراجعت ایدرك حکومت‌مشروعهٔ مشروطه‌مزی رخنه‌دار ایتمك ایسته‌دی وبتون عالم انسانیتك تلعین ایلدیکی استانبول‌فاجعه‌سنك‌حدوثنه سببیت‌ویره‌رك‌معصوم قانلر دوکدی .

٢. ملت حیات واقبالنك کافل یکانه‌سی اولان مشروطیتك رخنه‌دار ایدلمك واحکام شرعیه وسعادت

حركت اردوسنه منسوب طوپجی بطاریه‌سنك جاده‌دن مروری

حركات اردوسی قوماندانلرندن حسین حسنی پاشا

وسلامت عمومیهٔ ملیه‌مزی ضامن اولان قانون اساسیمزك آیاقلر آلتنه آلنمق ایستنیلدیکنی کوردی و بو حرکات دنائتکارانه‌نك مسبب اصلیلرینی تأدیب ایتمك لزومنی تقدیر ایدرك هیئت عمومیه‌سیله استانبول اوزرینه یورومکه قرار ویردی. ایلك قوهٔ اجرائیه اولمق اوزره ایشته بزی، استانبول سورلری قارشوسنده کوردیککز بو حرکت اردوسنی بورایه کوندردی.

٣. حرکت اردوسنك مقصد ووظیفه‌سی حکومت مشروعهٔ مشروطه‌مزی هیچ بر قوتك صارصه‌میه‌جغی صورتده ترصین ایتمك وصرف قوت شریعت غرا ایله مؤید بولنان قانون اساسینك فوقنده هیچ برقانون، هیچ بر قوت اولمدیغنی واوله‌میه‌جغنی اثبات ایلمك ومشروطیت مشروعه‌مزك استقرارندن ممنون اولمیان وطن وملت خائنلرینه صوك وقطعی بر درس انتباه ویرمکدر.

٤. مظلوم اهالی وبیطرف افراد تماميله حمایه ایدیله‌جکدر. انجق محرکلر، مفسدلر ومشارکلر بهمه حال لایق اولدقلری تأدیبات قانونیه‌دن قورتیله‌میه‌جقلردر.

٥. هیئت فاضلهٔ علمیه سرتاج احترام وابتهاجمزدر. فقط ملعنت وتأمین منفعت عادیه وشخصیه مقصدیله یالاندن

کسوۂ علمیه یه بورونه‌رك دین شریف محمدی‌یی تزییف واستخفافدن چکنمیه‌رك تشمیل مفسدته قالقیشان بر طاقم خفیه‌لر، منفعت پرستلر البته مقتضای شرع وقانونه کوره معامله کورمکدن خلاص ایدیله‌میه‌جکلردر .

٦. ملت مبعوثلرینك و بو محترم مبعوثلرك شایان اعتماد کوروب انتخاب ایتدکلری هیئت وکلانك حیاتلری وقانون اساسینك کندولرینه بخش ایلدیکی حقوق و نفوذ وصلاحیتلری تمامیله وکمالیله تأمین وسکون وسرور عمومی قطعیاً استحصال ایدیله‌جکدر .

٧. سلامت وطن وسعادت ملیه‌مزك استلزام ایلدیکی بو اجراآت عسکریه‌مز اثناسنده مملکتك انضباط داخلی وسکونت تامه‌سنی وجمله‌نك محافظۂ حیات ومالنی تأمین ایچون هر درلو تدابیرك اتخاذینه توسل ایدلمشدر .

٨. محترم سفرا وبالجمله مسافرین اجنبیه‌نك بی‌حضور اولملرینه میدان ویرلمیه‌جکدر .

٩. استانبول وقعۂ فجیعه‌سنده قانلری دوکیلان شهدانك ارواح معظمه‌سی قارشوسنده حساب ویرمکه، دوچار خوف وخشیت اولمغه محکوم اولانلر انجق بو فاجعۂ خون آلودك فاعللری، محرك و مشارکلریدر . بو

حقیقی هر کس بیلملی وتلاش وهیجانه قاپلمایوب مستریح اولملیدر .

٦ نیسان سنه ٣٢٥

حرکت اردوسی قوماندانی

حسین حسنی

حرکت اردوسـنك پیشـداری چتالجه‌یه کلدیکی کوندن اعتباراً خلق فوج فوج بو مقدس اردویی استقباله کیدییور، نیسانك آلتنجی کونی آیاستفانوسه کیدن ترنلر محترم اردو افرادینی تجیله کیدن استانبول خلقی ایله مالامال بولونیوردی. استاسیون، سلانیك ژاندرمه بلوکیله اشغال ایدلمشدی . بو بلوك افرادی میاننده نفر البسه‌سی کیمش کنج، مقتدر پیاده ارکان حربیه ضابطلری بولونیوردی. بو ضابطلر ، وطنلرینی استبداددن قورتارمق ایچون درحال سلاحه صارلمشلر، یوز باشی، قول آغاسی و بیکباشی رتبه سنده اولدقلری حالده بر ملازمك طاقمنه التحاق ایده‌رك خارق العاده بر فراغت نفس، عظیم بر حب وطنپرورانه ایله وطنك امدادینه قوشمشلردی . بو ترندن چیقانلری ترصد ایدییورلر ، استانبـولدن اردونك احوالنه کسب

وقوف ایتمك ، حریت اردوسی افرادینی اغفال ایلهمك ایچون كلن جاسوسلری توقیف ایدییورلردی. بو جاسوسلر ارهسنده حمیتسز ضابطلر، وجدانسز خواجهلرده ظهور ایدییوردی .

آیاستفانوس بر مقر حریت اولمشدی. نیسانك یدنجی كونی مبعوثان ایاستفانوسده انعقاده باشلامش ، كویك غلبهلكی فوق العاده تزاید ایلهمشدی . ترهنلر بیكلرجه خلق ایله مالامال ، آیاستفانوسه قدر كلیور ؛ قهوهلر ، غازینولر ضابطلر، مبعوثلرله مالی بولونیوردی. استانبولدن كلن مكتبلی ضابطلر، مكتب شاكردانی، عمیق بر صفوت وطنپرورانه ایله كوكللی یازیلیورلر، حركت اردوسنه التحاق ایتمك ایچون عظیم بر تهالك ابراز ایدییورلردی .

حركت اردوسنك قوتی كوندن كونه تزاید ایدییوردی. نیسان كونشك پارلاق ضیالری آلتنده بتون رونقی ایله امتداد ایدن یشیل، بی‌نهایه قیرلره نصب انظار ایدلدیكی زمان ؛ اوزاقدن حركت اردوسی ایلری قره غوللرینك سیاه كولكهلری كورونیور، كونشه قارشی پارلایان تفنكلر قلبده بر فرح وانبساط حصوله كتیرییوردی. بعضاً قرارکاهدن كلن برار كان حربیه ضابطی ، كونشدن یانمش سیماسی ،

اوزامش صقالی، توزلی البسه‌سیله بارکیرندن اینیور، اوته‌ده
بر آغاجك آلتنده‌سیروزفرقه‌سنه منسوب برسواری نفرینك
آتلری کزدیردیکی کورولیوردی . بومنظره جداً شایان
تماشا ایدی : اردولرده سنه‌لرجه بربرینی کورمه‌ین سلاح
ارقداشلری شمدی بوراده یکدیکرینی الك صمیمی حسلرله
درآغوش ایدییورلر، بو جنبش حماست ایچنده
چارپان کنج، حب وطنله مالی قلبلرنده عظیم برعزم ظفر
حس ایدیورلردی. بو نشوهٔ وطنپرورانه ایچنده بعضاً دنی
بر جاسوسك کمال رذالتله کتورلدیکی کورولیور ؛ وطنك
بونانکور اولادلری آرتق حمیت، صمیمیت، اخوت اوکنده
اولانجه عجز ومغلوبیتنی حس ایدییوردی .

حرکت اردوسی برعزم قطعی ایله ترتیباتنی اتخاذ ایلدیکی
صره‌ده استانبولده عظیم بر تردد حکم فرما اولیوردی .
بعضلری حرکت اردوسنك شهره کیره‌میه‌جکنی ایلری
سوریور، بعضلری اردونك وقت مناسبنه انتظار ایلمسنی
ضعفنه حمل ایتمك وجدا نسزلغنده بولونیور وبواطمئنان
ایله کویا قلباً متسلی اولویوردی. اردونك شهره کیرمسنی
آرزو ایتمینلر حسیات وطنپرورانه‌سنده شبهه‌سی اولانلردی؛
بونلر سوابق سیئاتندن برعذاب وجدانی حس ایدییورلر،

اردونك عدالتندن هراسان اوليورلردی . فقط وطنی سون افراد ملت، اردويی بتون صميميت وجدانيه‌سيله استقبال ايتمك ايستيور، اردو ايله برابر استبداددی‌ده محو ايتمك آرزوسنده بولونيوردی. نيسانك سكزنجی كونی نشر ايديلان بياننامه ، آرتق هركسده بر قوت قلب حصوله كتيرمشدی . ضابطان ، رسمی البسه‌لرينی لابس اولارق سوقاقلرده طولاشيور ، خفيه‌لرك سياسنده اليم بر انديشه وملال حصوله كليوردی .

نيسانك طقوزنجی كونی حركت اردوسنك ايلری قره‌غول مفرزه‌لری آياستفانوس — خلقه‌لی خطنی اشغال ايله‌مشدی. اردوده عظيم بر اعتماد ظفر حكم فرما اوليوردی. بتون ضابطان ، شايان تقدير بر فعاليت حميت پرورانه ايله چاليشيور ، بتون افراد شهره كيرمك، حيثيت عسكريه‌يی پايمال ايدن عاصی عسكرلری سونكو ضربه‌لريله تأديب ايله‌مك ايچون بيوك بر حرص و آرزو اظهار ايديوردی. بر طرفدن عصاته التحاق ايدن دونما افرادينه وطنك تهلكه‌ده بولونديغی اكلاتيليور ، ديكر طرفدن آياستفانوسده ، ايلری قره‌غول خطی جوارنده جاسوسلر توقيف اولونيوردی .

آياستفانوسده مجلس عمومیء ملت حالنده انعقاد ایدن
مجلس اعیان ومبعوثان، مشروطیته اوریلان ضربه‌دن طولایی
شدتله پروتستو ایدییوردی. آرتق دونما کاملاً الده ایدلمش:
زرهلیلردن قسم اعظمی آیاستفانوس اوکلرینه کلمشدی .
دونمانك حرکت اردوسنه التحاقی استانبول خلقنده عظیم
بر ممنونیت حصوله کتیرمشدی؛ فقط بیلدیز قطعاتنك مدافعه
امالنده بولونملری بو ممنونیتی بر درجه‌یه قدر ازاله ایدییور،
نفر سونکوسندن ، ماوزر قورشونلرندن قورتولان خلق
اندیشه‌لی، آتیسی مبهم بر حیات امرار ایلیوردی . اوکون
محمود شوکت پاشاده سلانیکدن حرکت اردوسنه التحاق
ایتمش، اردونك استانبول اوزرینه یورومسی قطعیاً تحقق
ایله‌مشدی .

١٠ نیسان ، جمعه کونی عبدالحمیدك صوك سلاملغی
اجرا ایدیله‌جکدی. عاصی عسکرلر قافله قافله سلاملغه کیدییور،
سیمای ملتده ظاهری بر ملال حکم فرما اولیوردی. ملت،
هر لحظه ، هر دقیقه حرکت اردوسنك دخولنه انتظار
ایدییوردی. اردو بر انتظام فوق العاده ایله ایلرییله‌مش؛
شهرك اطرافنده، مقری کوی ــ داود پاشا ــ کاغدخانه ــ
بالموجی چفتلکی خطنی اشغال ایله‌مشدی. حرکت اردوسی،

شهره درت قولدن داخل اولاجقدی: برنجی قول شمندوفرله کوپری وعزیزیه قره‌غولنی اشغال ایده‌جك ، ایکنجی قول سورلردن داخل اولارق آقسرای — باب عالی طریقنی اختیار ایلیه‌جك ، اوچنجی قول کاغدخانه —شیشلی— بك اوغلی خطنی ضبط ایده‌جك، دردنجی قول ییلدیزی محاصره ایلیه‌جکدی . حرکت اردوسی بوصورتله ترتیبات اتخاذ ایده‌رك حرکت ایتمش، داود پاشا قیشله‌سنه طوغری حرکت ایدن قول ایلك اول بوقیشله‌یی اشغال ایله‌مشدی. حرکت اردوسی افرادی داود پاشایه تقرب ایدر ایتمز ، قیشله‌ده بولونان عاصیلر مقاومت ایتمك ایسته‌مشلر ، فقط حرکت اردوسی افرادینك منتظم، مؤثر آتشلری قارشیسنده مقاومت ایده‌میه‌جکلرینی اکلانجه درحال تسلیم اولمشلردی. سلاملقدن کلن عسکر قیشله لرینی کاملاً اشـغال ایدلمش بولمشلردی . بونلر درحال حربیه نظـارتنه دونمشلر ، بورادن آلابیلدکلری پیاده افرادیله ادرنه‌قپوسنه طوغری قوشه‌رق فاتح وجوارینی عظیم رهیجان ایچنده براقمشلردی.

حرکت اردوسنه قارشی یوروین افراد عاصیه منهزماً رجعت ایله‌دکلری اثناده استانبولده خوف عمومی حصوله کلمشدی . ادرنه قپوسنده وقوعه کلن ایلك مصادمه‌دن

حربیه ناظر جدیدی صالح پاشا

بی خبر اولان خلق بیوك بر اندیشه ایچنده سوقاقلرده قوشیور، دکانلر سامعه‌خراش بر کورولتی ایله قپانیوردی. سوقاقلرده هیجان آور بر ایصسزلق پیدا اولمشیدی. ساعت اونبر، هرکس أولرینه قاچمش، آرابه‌لر چکلمش، نیم بر ظلمت اطرافه استیلا ایله‌مشیدی. سوقاقلرك بو تنهائی فجیعی ایچنده بعضاً مجهول بر شخصك هیجانلر ایچنده قوشدیغی کورولیور، عاصی نفرلرك ایکیشر اوچر سوقاق باشلرینه طوپلاندقلری منظور اولیوردی. اعلان حریتی متعاقب ولولهٔ شادمانی ایچنده چینلایان بو سوقاقلر، شمدی بر سکون ماتمین استیلا ایله‌مشیدی. بومظلم، قانلی سوقاقلرده آرتق عاصیلردن، جانیلردن بشقه کیمسه کچمکه جسارت ایده‌میوردی.

٤. استانبولده حرکت اردوسی

١١ نیسان صباحی ـ حرکت اردوسنك دخولی ـ پانغالتی محاربه سی ـ باب عالی محاربه سی ـ تقسیم و طاش قیشله محاربه لری ـ طرفینك تلفاتی ـ افراد عاصیه نك تسلیمی ـ ١٢ نیسان، سلیمیه نك تسلیمی ـ ادارهٔ عرفیه ـ ١٣ نیسان، استانبولده مجلس ملی ـ ییلدیز محاصره سی ـ ییلدیزك تسلیمی ـ عبدالحمیدك خلع قراری ـ ١٤ نیسان، عبدالحمیدك خلعی .

جمعه ایرتسی کونی صباحی ساعت اون بره طوغری مدهش بر طوپجی آتشی استانبولك نیم مخمور افقلرنده مدید طنینلر حصوله کتیرییوردی . نیسانك لطیف کونشی آلتنده مست و راکد اویویان دکزدن هیچ بر صندال کچمیور ، کوپریدن هیچ بر فردك کچدیکی کوزو-لمیوردی. دکزك صاف و مائی سطحی اوزرنده، تك توك صندالّرك غلطه دن استانبوله کچدیکی کورولیور ، بو سکونت سحری ایچنده بك اوغلی و تقسیم جهتنده آتیلان طوپلرك ولولهٔ سامعه خراشی ، مترالیوزلرك

سورکلی ، کسکین صداسی ، یایلم آتشلرك دورادور ،
هیجان انکیز کورولتیلری قابده خشیتدن زیاده عظیم بر
امل خلاص حصوله کتیریبیوردی . اوزاقدن اوزاغه
ایشیدیلان طوپ ، تفنك ، مترالیوز صدالری قولاقلرده
بر ترانهٔ حریت حاصل ایدییور ، بالقونلره بیغیلان ،
پنجره‌لره طوپلانان بتون خلق قلبلرنده بر هیجان عظیم
اولدیغی حالده متمادیاً بو طرفه عطف صماخ دقت
ایدییوردی . اره‌صره طوپ و تفنك صدالری موقت بر
انقطاعه اوغرایور ، صوکره سورکلی بر یایلم آتشی متعاقب
سریع آتشلی طوپلرك آوازهٔ مهیبی آفاقی ولوله‌لر ایچنده
براقیوردی . کوپریده سرعتله کچن بر ضابطك قلیجی
پارلایور ، کچه کلاهلی ، غیور نفرلرك آهسته آهسته
ایلریله‌دکلری کورولیوردی . بونفرلر ، سرکه‌جی قواندن
ایلریله‌ین عسکرلردی .

سرکه‌جی قولنی تشکیل ایدن قوت ، درامه طابوری
ایله سیروز مترالیوز بلوکندن و بر چوق کوکللیلردن
مرکبدی . بوقوله منسوب کوکللیلر ١٠ نیسان اقشامنه
طوغری مسعودیه زرهلیسندن ٥٧ قدر ماوزر آلمشلر ،
عزیزیه‌قره‌غولی ایله‌طوپخانه‌نك تسلیمنه مأموراولمشلردی .

١٠٠٠ کشی‌یی متجاوز اولان بو قوت واپورله سوق ایدیله‌جك، طوغریدن طوغری‌یه ریختیمه چیقاریلاجقدی. فقط او صره‌ده هیچ بر واپور بولنه‌مامسی اوزرینه بو فکردن صرف نظر ایدلمش، عسکرك استاسیونده طوران بوش ترنلرله سوقنه قرار ویرلمشدی.

قوللك آغرلغی مقری کوینده براقلمشدی. بلوکلرك هر نصف طاقمنه بر ضابط تعیین ایدلمش، هر ضابط کندی نصفیله برابر ترنه بینمشدی. ترنك فنارلری کاملاً سوندیرلمشیدی.

کیجه‌نك ظلام بی‌نهایه‌سی ایچنده حرکت ایدن بو ترن یاریم ساعتده سرکه‌جی‌یه کلمش، ساعت سکزده بتون نصفلر ضابطلریله برابر سرکه‌جی استاسیوننه فیرلامشلردی. بو اثناده مترالیوزلری محافظه ایتمك ایچون بر طاقم براقلمش، برنجی بلوك پوسته خانه اوکندن کوپری‌یه طوغری قوشمشدی. دیکر بلوکلر صباحك سکوتی ایچنده سسز، صداسز ایلریلیور، مترالیوزلر کوپرینك محافظه‌سنه تخصیص اولنیوردی. آرتق کوپری قپاتدیرلمش، طابورك قسم متباقیسی نصفله طاقم قولنده، نصفلر تك صره اولمق اوزره یوزلری کوپری‌یه متوجه، میدانلقده طوریور، نصف

طاقملر قرقر ادیم مسافه ایله بربرینی تعقیب ایدییوردی .

عزیزیه قره‌غولنده‌کی نوبتجیلر اوزاقدن کورونور کورونمز عسکر مارش مارشله حرکت ایتمش، نوبتجیلرك اللرندن سلاحلرینی الیر آلماز قغوشلره داخل اولمشدی. افراد، درین براویقویه طالمشدی. حرکت اردوسی افرادی بوفرصتدن بالاستفاده سلاحلری طوپلامش، افرادی برر برر توقیف ایده‌رك بر اوطه‌یه حبس ایتمشدی .

عزیزیه قره‌غولی بوصورتله ضبط اولوندقدنصکره قره غوللرك ضبطنه ایکی قول مأمور ایدلمشدی. بر قول ریختم اوزرنده بتون قره‌غوللری ضبط ایدییور ؛ تسلیم اولمق ایسته‌مینلری دیجیك ضربه‌سیله زده‌لیوردی. آرتق صباح اولمغه باشلامشدی . افق شرقیدن خفیف برغازهٔ نوار ایچنده یوکسه‌لن پرطروات برنیسان کونشی، مرمره‌نك راکدصولرینه، لیمانك براق سطحلرینه دیده‌نواز رونقلر سرپیور ، خفیف برابر لاجوردی ایچنده منظور اولان اسکدار ساحللری ظلال آلود سایه‌لریله دکزك سطح صافی اوزرینه عکس ایدییوردی. حرکت اردوسی کوکلیلری بوسکونت سحری ایچنده طوپخانه‌یه طوغری ایلریلیور ، نوبتجیلر برربرر توقیف اولونیوردی. قولك قسم اعظمی

ایله برمترالیوز طوپخـانه‌یه طوغری ایلریله‌مش ؛ تقسیم جهتنه کلن قوللك تفنك صدالری ایشیدلمکه باشلامشدی. شمدی ایکی طرفدن‌ده آتش ایدیلیوردی. باروت خانه‌نك اوست اوطه‌لرینی اشـغال ایدن حرکت اردوسی افرادی ریختم جهتنده‌کی استحکام افرادینی آتشه طوتیور؛ عاصی نفرلر بومؤثر آتشلر قارشیسنده بربررفرارایدییوردی. استانبول طرفندن کلن ایکی طوپ ؛ عاصی نفرلره قارشی اخـذ موضع ایله‌دیکی زمان بلوکلر کاملاً تسلیم اولمش ؛ سرکه‌جی قولی وظیفه‌سنی تمامیله ایفا ایله‌مشدی.

بواثناده باب عالی وتقسیم جهتلری مدهش برطوپ صداسی ؛ مترالیوز کورولتیسی ایچنده ایکلیور ؛ بوولوله انکیز؛ مهیج صدالر قلبده برحس نجات حصوله کتیرییوردی.

باب عالی‌یه طوغری ایلریله‌ین قول آقسرایدن کلمش؛ فقط باب عالی ایله عسکر قلوبنـه تحصن ایدن افراد عاصیه‌نك آتشلرینه دوچار اولور اولماز مدافعه‌یه قیام ایله‌مشدی. صباحلین ایرکندن باشلایان باب‌عالی محاربه‌سی برقاچ ساعت امتـداد ایله‌مشدی . برطرفدن باب عالی‌یه قارشی تعیین ایدیلن طوپلرك مؤثر شراپنللری آغاجلری پارچه‌لایه‌رق، دیوارلری صیره‌رق باب‌عالی پنجره‌لرینی تخریب ایدییور ؛

دیکر طرفدن عسکری قلوبنه ایدیلن پیاده آتشلری بتون جاملری شاقیر شاقیر ایندیرییور؛ بومدهش محاربه اثناسنده سوقاقلرك سکونتی قلبه عظیم بر خوف و خشیت القا ایلیوردی. تام بو اثناده ایدیکه؛ عسکری قلوب اوکنده طوران بر جبخانه آرابه‌سنه بر مرمی اصابت ایتمش؛ مدهش بر اشتعال اورته‌لغی صارصه‌رق قلوبك پنجره‌سنی، دیوارینی تارومار ایله‌مشدی. اورته‌لغی خفیف بر دومان استیلا ایدییور؛ بو دومانك خفیف بلوطلری آلتنده حرکت اردوسی افرادندن دوشن شهیدلر کورولیوردی. باب عالی محاربه‌سی بر قاچ ساعت دوام ایتمش؛ افراد عاصیه مقاومت ایده‌میه‌جکلرینی اکلاینجه درحال تسلیم اولمشلردی.

ادرنه قپوسندن استانبوله طوغری ایلریله‌ین قول، الك زیاده فاتح جامعندن مقاومت کورمشدی. شریعت احمدیه‌یی آلت استبداد اتخاذ ایتمك ایسته‌ین، وطنه خدمت ایله‌مکی ذل مسکنته ترجیح ایدن بعض خواجه‌لر فاتح جامعنه تحصن ایتمشلر؛ بورادن حرکت اردوسی افرادینه قارشی آتش ایتمشلردی؛ فقط غلیان حمیتله آتیلان ماوزر قورشونلرندن تخلیص حیات ایده‌میه‌جکلرینی اکلاینجه درحال تسلیم اولمشلردی. بو قول بر انتظام

فوق‌العاده ایله ایلریله‌مش، حربیه نظارتنی تسلیمه مجبور ایتمش ، بیهوده یره قان دوکولمسنه مانع اولمشدی .

الك زیاده مقاومته معروض اولان قول، شیشلی ـ بك اوغلی خطنی تعقیب ایدن قولدی . بوقول شیشـلیدن مکتب حربیه‌یه طوغری ایلریله‌مش، ایلك مقاومته مکتب حربیه جوارنده‌کی مانژ عسکرلرندن دوچار اولمشدی . بو قولك ایلریسنده سلانیك ژاندارمه‌لری بولونیوردی. ژاندرمه‌لر تعرضـه دوچار اولور اولماز درحال آتشـه باشلامشلردی ؛ بو آتش غایت مؤثر بر صـورتده اون دقیقه دوام ایتمش ، افراد عاصیه مانژك ارقه‌سندن، ارمنی مزارلغی یاننده‌کی یولدن فرار ایله‌مشلردی .

محاربه غایت سریع، فقط صوك درجه مؤثراولمشدی. هرکس بو آنی تفنك صدالرندن خوف وهیجانه دوچار اولیور ، سوقاقلره یاغمور کبی مرمیلر یاغیوردی بر طرفدن حرکت اردوسی کوکلیلری ، کچه‌کلاهلی، کنج، مولوی کلاهلی ، آق صقـاللی ، بتـون پیر وجوان ، اوموزلرنده ماوزرلر ، یوزلری حرارت شمسدن یانمش ، بر غیرت خارق‌العاده ایله‌ایلریلیورلردی. اهالیدن بعضلری بووطنپرور عسکرلره بیسکویلر اکرام ایتمك ایسته‌یور ،

بومباردماندن صکره تقسیم قیشله‌سی

فقط عسکر، ضابطلرك مساعده‌سی اولمادقجه هیچ بر هدیه قبول ایتمیه‌جکنی بیان ایلیوردی .

حرکت اردوسی افرادی . مکتب حربیه شاکردانیله برابر تقسیم قیشله نه طوغری ایلریلیوردی . ژاندارمه‌لر دها اول بك اوغلی جاده‌لرینی طوتمشلردی. ژاندارمه‌لرك برچوغی اردومزك کنج ومقتدر ضابطانندن مرکبدی. بونلر قول آغاسی، یوز باشی رتبه‌لرنده اولدقلری حالده هپ نفر قیافتنه کیرمشلردی. ژاندارمه‌لر خارق العاده بر فعالیتله سوقاقلری طولاشیور، راست کلدیکنی استجواب ایدییور، سؤ نیتله طولاشان خائنلری درحال تپه‌لیوردی.

مکتب حربیه شاکردانك بر بلوکی سفارتخانه‌لری محافظه‌یه مأمور ایدلمش ، بر بلوکده تقسیم قیشله‌سی قارشیسنده‌کی قطعاته التحاق ایله‌مشدی. پانغالتینك آرقه سوقاقلرندن تقسیم تعلیمخانه‌سی جوارینه طوغری حرکت ایدن قول سرعتله ایلریلیور، پنجره‌لره اوشوشن، مندیللرینی صاللایان قادین، چولق چوجق بتون خلقك آلقیشلری ارەسنده تقسیم تعلیمخانه‌سنك ارقه‌سنی آلیوردی . پاره مقابلنده شریعت طلب ایدن عاصی عسکرلر حرکت اردوسنه انقیاد ایتمدکلری حالده بورادن آتشه طوتولاجقلردی .

حركت اردوسی افرادی تقسیم قیشله‌سندن ایدیله‌جك آتشلردن تستر ایتمك ایچون تعلیمخانه‌نك كریسنده آوه یاپیلمش ، استنادلر تعلیمخانه كریسنده‌كی چقورلغه یراشدیرلمشدی . عاصی عسكرلره اولا تسلیم اولملری تكلیف ایدلمش ، عدم موافقت جوابی آلینه آلنماز شدتلی بر آتشی باشلامشدی . حركت اردوسی افرادی طاغنیق نظامده بیوك بر مهارت ، خارق العاده بر مكمليت ابراز ایدییوردی . دوز و آچیق بر اراضیده ، هیچ بر ستره موجود اولمادیغی حالده سورونه سورونه ایلریلیورلر ، قیشله‌نك پنجره‌لرینه اولدیریجی بر آتش اجرا ایله‌دكدن صوكره صچرامه‌لر پارمقلغه طوغری ایلریلیورلردی .

افراد پارمقلغی طوتار طوتماز تستری قطعی بر صورتده تامین ایتمشلر ، پنجره‌لره طوغری شدتلی بر آوجی آتشی اجرا ایلمشلردی . عاصی عسكرلر بو آتشه مقاومت ایده‌میه‌جكلرینی اكلایورلر ، حركت اردوسی افرادینی اغفال ایچون : یاشاسین حریت ! دییه باغیرییورلردی . حركت اردوسی افرادی بو خائن عسكرلرك سوزلرینه اینانه‌رق ایلریلیورلر ، فقط براز صوكره شدتلی بر آتشه دوچار

اولور اولمـاز درحال یره یاتیورلردی . آرتق استنادلرده آوجی خطنه داخل اولمشلردی .

آوجی آتشی قیشله‌نك جاملرینی چیر چیره‌لرینی پارچه پارچه ایتدیکی اثناده تعلیمخانه کرینه تعبیه ایدیلان طوپلرك شراپنللری قیشله دیوارلری اوزرنده جسیم رخنه‌لر آچیوردی . آره‌ده طوپلرك واسع، کورولتیلی صدالری اره‌سنده ماکـنه‌لی تفنکلرك فاصله‌سز ، سریع صدالری ایشیدیلیور، ماوزرلرك خفیف پاتیردیلری بوولوله‌ٔ دهشت انکیزی اکمال ایدییوردی. ساعت دورت بچقده: آتش کس! قوماندەسی تقسیم تعلیمخانه سنده طنین انداز اولیور ، عاصیلر مذاکره ایتمك نیتنده بولوندقلرینی خبرویریورلردی. ساعت بشی چاریك کچه‌بتون افراد عاصیه تسلیم اولمش ، سلاحلرینی براقه‌رق حرکت اردوسـنك امرینـه تابع اولمشدی .

تقسیم قیشله‌سنده محاربه دوام ایتدیکی اثناده طـاش قیشله‌ده‌شدتلی برصورتده محاصره ایدیلیوردی. بوقیشله‌ده الك زیاده‌مقاومت ایدنلر،قانون اساسی احکامنه صادق قاله‌جقلرینه دائرقرأن کریم اوزرینه یمین ایتدکاری حالده‌پاره‌یه‌طاپینه‌رق یمینلرینی نقض ایدن،عثمانلی اردوسنده احرازموجودیت

ایله‌مکله هیچ بر لیاقت کسب ایده‌مه‌ین دردنجی آوجی طا-
بوری ایدی . بو طابور ، پیاده آتشلرینه قارشی اومتین
بنا داخلنده شدتله مقاومت ایدیور ، فقط مکتب حربیه
تعلیمخانه‌سنه تعبیه ایدیلان طوپلرك مؤثر آتشلری بو عاصی
عسکرلرك قوهٔ معنویه‌سنی صارصیوردی . طاش قیشله
محاربه‌سی حقیقةً مدهش اولمشیدی . افراد عاصیه اییی بر
تعلیم و تربیه کورمش اولدقلری جهتله شدتله مقاومت اید-
یور ، مؤثر آتش اجرا ایتمك اصولنه تماماً واقف
بولنیورلردی. حرکت اردوسی افرادینك مرمیلری قیشله
دیوارلرینه ، پنجره‌لرینه یاغمور کبی یاغیور ، اصابت ایتدیکی
طاشلری پارچه پارچه ایدیوردی .

افراد عاصیه بر طرفدن تسلیم اولاجقلرینی اشارت ایدیور
لر ، دیکر طرفدن یانلرینه طوغری ایلریله‌ین افراده شدتله
آتش ایدیورلردی . او زمان محاربه کیتدکجه شدت پیدا
ایدیور ، شراپنللرك تأثیر مخربی تصادف ایتدیکی دیوار-
لرده رخنه‌لر حصوله کتیریوردی. بو محاربه ساعت سکزه
قدر دوام ایتمش ، شدتلی آتشلر اجراسی ، جواب رد ویرن
عاصیلری ده تسلیمه مجبور ایله‌مشدی .

تقسیم و طاش قیشله محاربه‌لری ١١ نیسان محارباتنك اك

مهم بر صفحه‌سنی تشکیل ایله‌مشدی . حرکت اردوسی افرادینك ، متین دیوارلر کریسنه تحصن ایدن افرادعاصیه‌یی تسلیمه مجبور ایتمسی بوافرادك تعلیم و تربیه‌ده‌کی اقتدارینی اثبات ایدییور ، فقط ضابطسز برقطعه‌نك هیچ بر ایشه یارامدیغنی‌ده بتون نتایجیله اظهار ایلیوردی . درت ساعتدن زیاده امتداد ایدن بو مختلف محاربه‌لرده مجموع تلفات برقاچ یوزه بالغ اولمش ، ارکان حربیه بیکباشیسی مختار بکله بر ایکی ضابط شهید اولمشلردی .

*
* *

ساعت یدی‌یه طوغری سوقاقلرده تك توك اهالی کورونمکه باشلامشدی ، باب‌عالی جاده‌سی تدریجاً غلبه لقلاشیور ، برقسم اهالی طوپلرك باب‌عالیده‌کی تخریباتنی سیره کیدییور ، بتون جاده‌لری حرکت اردوسی افرادی ، ژاندارمه‌لری اشغال ایدییوردی . نقطه‌لرله اشغال اولنان ایصسز جاده‌لر اورته‌سندن نفر البسه‌سی کیمش ، اللرنده ماوزر ، برچوق کوکللی ضابطلرك کوپری‌یه طوغری سرعتله ایلریله‌دیکی کوروليوردی . کوپریدن بربرینی متعاقب پیاده‌لر ، بطریه‌لر کچیور ؛ قیرمزی سنجاقلرك خفیف خفیف تموجی قلبده برسرور نجات حصوله کتیرییوردی .

آرتق خلق آقین آقین بك اوغلنه کچمکه باشلامشدی. بك اوغلنده بتون دکانلر قپانمش ، قادین ، ارکك آقین آقین طولاشیور. اسیر ایدیلن افراد عاصیه قیشله‌لر اوکنده طوپلانیوردی. اوته‌دن برارکان حربیه هیئتی توزلر ایچنده، تقسیمه طوغری ایلریله‌یور. عاصی عسکرلر اطرافنه طوپلانان خلقك آلقیشلری اره‌سنده توقف ایدیوردی . مظفر اردو ، خلقك آلقیشلری اره‌سنده نشوهٔ ظفردن تمامیله حصه مند اولدیغی حالده ، پاره مقابلنده وطنلریتی هلاکه سوروکله‌ین ذلیل عسکرلر ، سلاحلری اللرندن آلنمش ، حب وطن حسندن نصیبی اولمیان ضابطلری ذلیل وحقیر قافلهٔ عصات آره‌سنه قاریشمش اولدقلری حالده سوقاقلردن کچدکجه ، بو عاصی چته‌لرك قربان مظالمی اولمقدن قورتولان خلقك سیماسنده برعلامت نفرت حصوله کلیور ، بوتون خلق بو عاصی عسکرلری نظر تحقیری آلتنده ازیورردی . بونلرك اره‌سنده خواجه ، پولیس وسائر ارباب ارتجاع ده موجود بولونیور. انلرك اطرافنده حرکت اردوسنك جسور و فداکار عسکرلری پاك ودرخشان ناصیه‌لری ، پارلاق قصاطوره‌لریله ایلریلیور. بو وطن خائنلرینی آقشاملره قدر بلوك بلوك سوق ایدیورلردی.

آرتق بتون نظردقت یلدیز محاصره‌سنه؛ بو مقر استبداده تعلق ایتمشدی. اوکیجه هرکس برسکون تام ایچنده اولرینه چکیلیور ؛ ایرتسی صباح یلدیزك سقوطی خبریله محظوظ اولمق امیدینی پرورده ایدییوردی. صباحلاین هیچ برغزته انتشار ایتمیور ایدی. نیسانك اون ایکنجی کونی غزته یرینه حرکت اردوسنك بیاننامه‌لری نشر ایدیلیوردی . بربیاننامه‌ده انضباط دائره‌سنك مقرراتی نشر اولونیور . دیکر بربیاننامه‌ده حرکت اردوسنك خلاصهٔ مظفریاتی مندرج بولونیوردی . دیکر ایکی بیاننامه ایسه مندرجات اعتباریله فوق العاده براهمیتی حائز بولونیوردی. بوبیاننامه‌لر آتیده‌کی موادی احتوا ایدییوردی :

ادارهٔ عرفیه بیاننامه‌سی

مشروطیت مشروعهٔ اداره‌مزك مکملاً تأیید وتقویه سی ایله برابر آتیاً ادنی مرتبه دوچار ضعف وتزلزل اولمامسی ووطن مقدسمزله موجودیت ملیهٔ عثمانیه مزك تأمین سلامت وبقاسی اسبابنك استکمالی ضمننده بو کره مباشرت اولنان حرکت عسکریه عون وعنایت

حقله رهین موفقیت اولمش و بونك نتایج حسنه و خیریه سنك اقتطافی و مشروطیت مقدسه‌مزك متین برصورتده تأسیس وتقویه‌سی فوق‌العاده حائز اهمیت اولان پای تخت آسایشنك استحصال و ادامه‌سنه منوط وموقوف بولنمش اولدیغندن بوکوندن اعتباراً استانبول و بلاد ثلثه ایله ازمید وچتالجه سنجاقلرنده واطه‌لر وبکقوز وقارتال وککبوزه قضالرنده ادارهٔ عرفیه‌نك اعلان و تطبیقنه قرار ویرلدیکی وبناءً علیه بوصره‌ده محل آسایش الکاوفاق برحرکت ادارهٔ عرفیه‌جه پك آغر مجازاتی مستلزم اوله‌جغندن هرکسك اکا کوره کمال بصیرت وانتباه اوزره حرکت ایلمسی لزومی اعلان اولنور ..

اوچنجی اردو وحرکت اردوسی قوماندانی
برنجی فریق
محمود شوکت

*
* *

جرائد محلیه واجنبیه‌دن اکثریسی حرکت اردوسنك اتحاد وترقی جمعیتیله مناسبتده بولندیغنی درمیان ایدییورلر. بوفکر ومطالعه تمامیله خلاف حقیقتدر. عموم عثمانلی اردو

حركات اردوسی قوماندانلرندن علی پاشا

لری، کافل فوز ونصرت عثمانی اولان ادارۂ مشروطه‌نك
محـافظه‌سی نامنه عهد ومیثـاق ایتمش اولملری حسبیله
اخیراً استانبولده وقوعه کلن تشبثات ارتجـاعیه‌یی امحـا
وبنیـان دولتی ترصین املیله بالاتفـاق مستعیناً بتوفیقه
تعالی استانبول اوزرینه براردو سوق ایتمشلردر . بو اردو
نك قوماندانلریله ضابطان وافرادندن هیچ بری هیچ بر جمعیته
وفرق سیاسیه‌دن هیچ بریسنه منسوب دکللردر. اساساً
سیاسیات دولته مداخله‌لری قطعیاً جائز اولمیان ضابطـان
وافراد عسکریهٔ عثمانیه یالکز مافوقلری طرفندن آلدقلری
اوامری حرفی حرفنه اجرا ایده‌رك بشقه هیچ بر قوتك
تحـت نفوذ وتأثیرنده بولنمیه‌جقلر وعکس حرکتی ثابت
اولانلر قانوناً تجزیه ایدیله‌جکلردر . بناءً علیه حرکت
اردوسنك بر جمعیت خفیه ویاجلیه‌یه منسوبیتی وباخصوص
اردونك هرهانکی بر تأثیر تحتنده حرکت ایتمکده بولندیغی
حقنده‌کی مدعانك کلیاً اصل واساسی اولمدیغی اعلان واخطار
اولنور .   ١٢ نیسان ٣٢٥

اوچنجی اردو وحرکت اردوسی
قوماندانی برنجی فریق
محمود شوکت

خلق، بو ایکی بیاننامه‌نك مواعید سلامت بخشاسندن فوق العاده محفوظ اولیور . فقط بتون نظر دقتی ییلدیز محاصره‌سنه عطف ایدییوردی. او کون سلیمیه قیشله‌سی‌ده بلا محاربه تسلیم اولمش ، بك اوغلنك طوپه طوتولاجغی، سلیمیه‌نك تسلیم اولمیه‌جغی حقنده‌کی شایعه‌لرده اورته‌دن قالقمشدی .

نیسانك اون اوچنجی کونی ییلدیز محاصره‌سی کیتدکجه شدت پیدا ایدییوردی . بتون ملت عبدالحمیدك خلعنه انتظار ایدییور ، مبعوثان دائره‌سنده انعقاد ایدن مجلس ملینك مقرراتنه کمال اهمیتله دقت ایدیلیوردی. هر طرفده مختلف شایعه‌لر دوران ایدییوردی . ملتك یکانه املی عبد الحمیدك خلعی ایدی. بو املی عقیم براقه‌جق بر روایت شایع اولور اولماز بتون سیمالرده بر علامت مأیوسیت حصوله کلیوردی .

بو اثناده ییلدیزی احاطه ایدن خط محاصره کیتدکجه تقرب ایدییور ، عبدالحمید هیچ بر اندیشه، هیچ بر خوف ارائه ایتمیوردی. بر طرفدن سرایك خفیه‌لری، تفنکجیلری، آغالری آرابه آرابه طاشینیور . دیکر طرفدن صو وغاز بورولری کسیلیوردی . خارجده‌کی الکتریق ماکنه‌لری

کاملاً طوردیرلمش ، سرایه ارزاق ومأکولات ادخالی
منع ایدلمش ایدی .

بازار ایرتسی کونی اقشامی سرایدن یوزلرجه قادینلرك
فریادی ایشیدیلیوردی . بونلر سرایك هجوم ایله ضبط
ایدیله جکنه ؛ کندیلرینك عسکر الینه دوشه جکنه ذاهب
اولیورلر، حرم آغالری ، یاورلر ، سائر آغالر فوق العاده
دوچار هراس اولیورلردی .

کیجه، محاصره خطنده عظیم بر فعالیت حاصل اولمغه
باشلامشدی . محاصره خطی کتدکجه تقرب ایدییور ؛
پیاده وطوپجی حاکم نقطه لری اشغال ایدییوردی. بو صرهده
اورته لق آغارمغه باشلامش ، مرمره نك سطح پرسکونی
اوزرنده بر انشعاع نظر فریب حصوله کلمشدی . کونش
اسکدار تپه لرندن طوغمق اوزره بولنیور، فجرك ایلك
رنك آتشینی سونکولر اوزرینه میال زوال لمعه لر سرپیوردی.
بو اثناده سرایك ایچنده عظیم بر اندیشه حاصل اولیوردی.
باش کاتب جواد بکله مابینجی نوری پاشا عبد الحمیده آرتق تردد
ایده جك زمان اولمدیغنی سویلیورلر، ییلدیزك ضبط ایدیله جکنی
قطعی برصورتده اخبار ایدییورلردی. عبد الحمید بوصوك
دقیقه لرده بیله بر چارهٔ نجات تحری ایتمش ، فقط بتون

جنایتلرینك صوك دقیقه‌لری حلول ایتدیكنی اكلانجه ؛ عظیم برعجز وبی‌تابی ایچنده راضی اولمشدی .

عبد الحمیدك بو موافقتی اوزرینه سرای داخلنده كی عسكرلر بربربر تسلیم اولیور ؛ سرای باغچه‌سی ایله حوالیسی حركت اردوسی ضابطانی طرفندن اشغال اولنیوردی .

عبدالحمیدك خلع قراری صالی كونی صباحی مجلس مبعوثان واعیان طرفندن صورت قطعیه‌ده ویرلمش ؛ بو بابده لازم كلن فتوی برسرعت فوق العاده ایله احضار اولونمشدی. بوفتوی عبدالحمیدك بتون جنایتلرینی احتوا ایدییوردی :

فتوای شرعی

امام المسلمین اولان زید بعض مسائل مهمهٔ شرعیه‌یی كتب شرعیه‌دن طی و اخراج و كتب مذكوره‌یی منع و خرق و احراق وبیت المالده تبذیر و اسرافله مسوغ شرعی خلافنده تصرف و بلا سبب شرعی قتل و حبس وتغریب رعیه وسائر كونه مظالمی اعتیاد ایلدكدن صكره صلاحه رجوع ایتمك اوزره عهد وقسم ایتمش ایكن یمیننده حانث اوله‌رق احوال وامور مسلمینی بالكلیه مختل قیله‌جق

فتنهٔ عظیمه احداثنده اصرار ومقاتله ایقاع ایتمکله منعهٔ مسلمین زید مزبورك تغلبنی ازاله ایتدکلرنده بلاد اسلامیه‌نك جوانب کثیره‌سندن مزبوری مخلوع طانیدقلرینه دائر اخبار متوالیه ورود ایدوب مزبورك بقاسنده ضرر محقق وزوالنده صلاح ملحوظ اولمغین زید مزبوره امامت وسلطنتدن فراغت تکلیف ایتمك ویا خلع ایتمك صورتلرندن هانکیسی ارباب حل وعقد و اولیای امور طرفندن ارجح کوریلور ایسه اجراسی واجب اولورمی ؟

الجواب

اولور.

کتبه الفقیر

السید محمد ضیاءالدین

عفی عنه

فتوای شرعی صادر اولور اولماز عبد الحمیده خلع قرارینی تبلیغ ایچون بر هیئت کوندرلمشدی. هیئت، اعیاندن عارف حکمت پاشا ، آرام افندی، مبعوثاندن اسعد پاشا وامانوئل قره‌صو افندیدن مرکبدی . هیئت ییلدیزه کلیر

کلمز ژاندرمه و پولیس مفتشی میرالای غالب بکی بولمش ؛ غالب بك ده باش کاتب جواد بکه مراجعت ایده رك هیئتك عبدالحمیدی کورمك ارزوسند. بولوندیغنی تبلیغ ایله مشدی. جواد بك ؛ عبدالحمیددن آدینی مساعده اوزرینه هیئت ایله برابر چیت کوشکنك حرم دائره سنه کلمش ؛ اوزمان حرم قپوسی قاپانمشدی . هیئت دائره نك آلت قاتنده بر اوطه یه داخل اولدیغی اثناده عبد الحمید آیاقده طوریبوردی . اوطه ده متعدد قولتوقلر، جسیم بر آویزه، ایکی بیوك آیینه، اوزرنده بر بطانیه بولونان اوزون بر قولتق بولونیوردی. عبد الحمیدك یاننده اوغلی عبدالرحیم افندی بولونیور ، غالب بکله جواد بك ، یدی سکز حرم آغاسی، اوچ بش خدمه اوطه قپوسنده طوریبورلردی . هیئت اوطه یه کیردیکی زمان ایچریده قادینلرك فریادی ایشیدیلیور، عبد الحمید اوتوز اوچ سنه لك مشاغل غدارانه سندن بیتاب بر حالده آیاقده بولونیوردی. عبدالحمید سیاه بر چاکت کیمش، اوزرینه بر پارده سو آلمش ، پارده سونك دوکمه لرینی کاملاً ایلیکله مشدی . عبدالرحیم افندی ایسه یاننده ، سیویل بر البسه کیمش، ایکی الی کوکسنده، احترامکارانه بر وضعیت آلمشدی .

هیئت اوطه‌یه داخل اولوراولماز اسعد پاشاعبدالحمیده برخطوه قدر تقرب ایدرك عسكرجه بر سلام ویرمش ، بعده شو صورتله خطاب ایله‌مشدی :

— ملت مجلسی طرفندن مأموراً كلدك ، فتوای شریفه‌یه مبنی ملت سنی خلع ایتدی. تبلیغ ایدییورز. مع هذا حیاتكزله اولاد وعیالكزك حیاتی امیندر .

اسعد پاشانك بونطقی ، عسكرانه تبلیغاتی ختام بولور بولماز عبد الرحیم افندی قنایه‌یه قپانه‌رق فریاد ایدییور ، هنچقره هنچقره آغلایوردی . اسعد پاشا ینه عسكرجه برتمنا ایده‌رك هیئتله برابر چكلمك اوزره ایكن عبدالحمید مستمندانه برطور ایله هیئتك ارقه‌سندن باقیور :

— بعض افاداتم واردر. مساعده ایدیكز، كیتمیكز. بنی بورانه‌یالكز براقماییكز. صوكره یارین نه بن سزی كوره بیلیرم ، نه‌ده سز بنی . حیاتم امینمیدر ؟

دییور ویالوراییوردی .

عبدالحمیدك اصراری اوزرینه اسعد پاشا تكراركری دونمش ، عبدالحمیده :

— عثمانلی ملتی نجیبدر ، اصیلدر . اونلر بر پادشاه معزولانه نه‌یاپمق لازم كلدیكنی بیلیرلر . تكرار ایدییورم :

جانکز ، اولاد وعیالکزك حیاتی امیندر .

جوابنی ویرمشدی .

عبد الحمید متصل نفسنی محافظه‌یه چالیشیور :

— بنی بوراده براقیه‌یکز . چراغان سراینه کیده‌یم . بورادن اورایه باغچه‌دن کیدیله بیلیر . عائله‌می باغچه‌دن کتوریرم . یالکز آره‌مزده قاچ کوچ واردر . صلاح الدین افندی چراغاندن چکیلسین . برده بنم برکوشکم وار . کندم یاپدیرمشدم . معهود کمال الدین پاشا ضبط ایتدی ، دعوی ایده‌جکدم . وقتی کلمه‌مشدی .

دییوردی . عبدالحمید بو سوزلری سویلرکن چکه‌سی تتره‌یور ، بکزی فنا حالده اوچمش ، غضوبانه ، قورقونج ، برسیما ایله سوزنده دوام ایدییور :

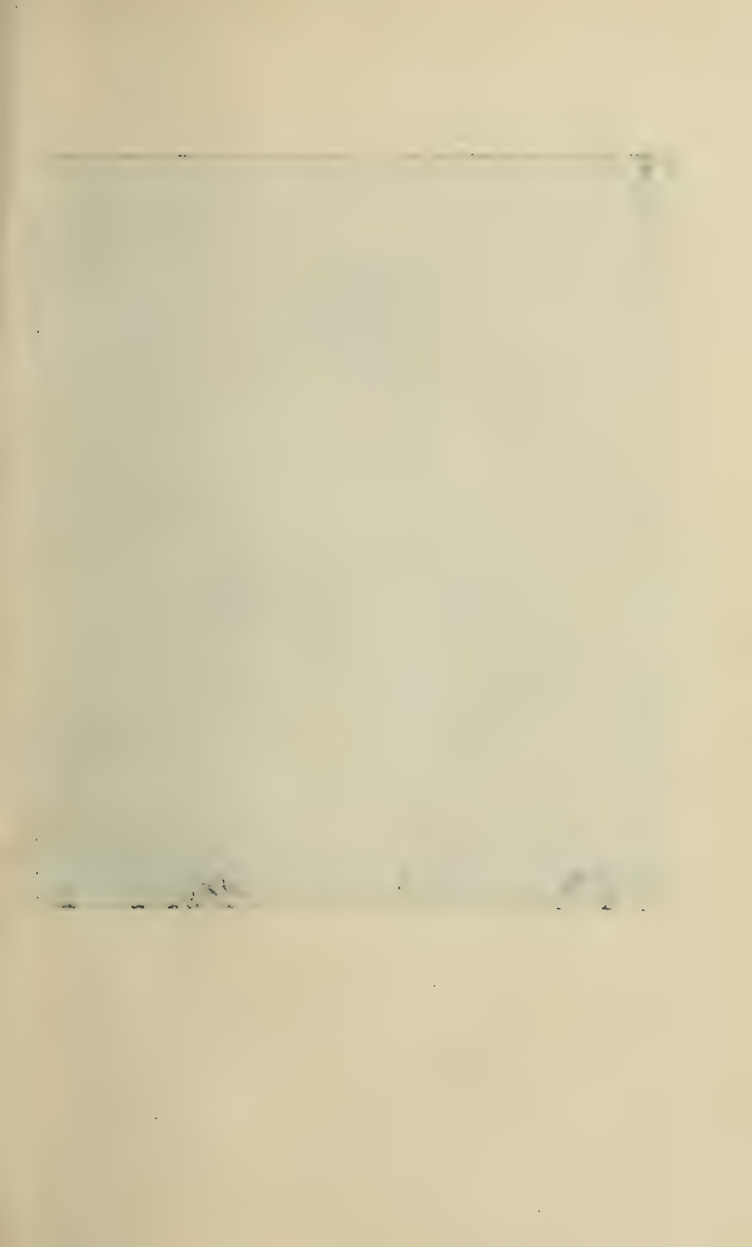
— بن ذاتاً ایشك بویله اولاجغنی بیلیوردم . برادرمی اوتوز اوچ سنه صاقلادم . اوده بنی محافظه ایدر ظن ایدرم .

دییوردی .

فقط اسعد پاشا عبد الحمیدك جنایتلرینی ستر ایچون سویله‌دیکی بو سوزلره قطعیاً اهمیت ویرمه‌مش ،

شهید حریت بیکباشی مختار بك

کندیلرینك یالکز خلقی تبلیغه مأمور اولدقلرینی قیصه‌جه افاده ایلمشدی .

هیئت قپودن چیقدیغی زمان ، عبدالحمید ، سلطنت مستبدانه‌سنك صوك دقیقه‌لرینی حدتلر ، عصبی هیجانلر ایچنده کچیرییور ، حرم طرفندن چیقان آجی آجی فریادلر توکلری اوربرتیوردی .

---

٥ . جلوس شنلکلری ، عبدالحمیدك تبعیدی

---

١٤ نیسان ـ جلوس تدارکاتی ـ حربیه نظارتی میداننده ـ محمدر شاد افندی حضرتلرینه تبلیغ جلوس ـ تاجدار جدیدك حربیه نظارتنه ورودی ـ رسم بیعت ـ جلوس طوپلری ـ عودت شاهانه ـ ١٥ نیسان کیجه‌سی ـ جلوس دونتماسی ـ عبدالحمیدك سلانیکه اعزامی ـ ملتك خلاصی .

---

١٤ نیسان صباحی عبدالحمیدك خلعی حوادثی اطرافه شایع اولوراولماز ملت کنیش برنفس آلمشدی. کیمك سیماسنه عطف نظر ایدلسه، برهفته‌لك انقلابك ، متمادی تفنك کورولتیلرینك ، قانلی و غدارانه جنایتلرك تأثیریله حصوله‌کلن ملال انکیز اصفراره بدل شمدی برلمعهٔ نشاط حصوله‌کلیور، ملت عبدالحمیدك فلاکت سلطنتندن خلاص اولمقدن متولد بر سرور فوق‌العاده اظهار ایدییوردی . آرتق سنه‌لردن بری دوش بدبختیٔ ملتده عظیم بربارطاقتفرسا حالنده حکم‌فرما اولان کابوس مشخص اورته‌دن قالقمش،

ملت بوروز سعادتی کورمك سعادتنه نائل اولمشدی .

عبدالحمید خلع ایدلمش ! بو تبشیر ، قلبده اویله فرح وشادی حصوله کتیرییوردی‌که ، بونی هیچ بر مسرتله ، هیچ بر سعادتله مقایسه ایتمك قابل دکلدی . بو سرور بتون ملتك سروری ، بو سعادت بتون ملتك سعادتی ایدی . الله! او نه مسعود ، نه مبارك بر یوم شادی ایدی ! خلق فوج فوج حربیه نظارتنه کیدییور ، یکدیکریله کوروشن ایکی ارقداش متبسم ، نشئه‌دار بر سیما ایله بو بشارت عظمادن بحث ایدییور ، قلبلر بر هیجان سرور ایچنده ضربان ایلایوردی . عبدالحمید خلع ایدلمشیدی! ملتی سنه‌لرجه ازوب محوایدن بووجود مظالم آلود آرتق صحنهٔ سیاسیاندن ابدیاً چکلمشدی . بویوم خلاص ، عثمانلیلرك الك بیوك بر کونی ، الك مسعود بر یوم سعادتی ایدی !

حربیه نظارتنده‌کی حاضرلقلر قلبده عظیم بر حظ و سرور حصوله کتیرییوردی . بر زمانلر ، عبدالحمیدك محافظهٔ استبدادی ایچون بسله‌دیکی نانکور عسکرلرك مجمع عصیانی اولان بومیدانده ، شمدی رسنه طابوری ملی البسه‌سی ، بیاض کلاهلری ، تویلی چیکنلری ، مردانه طورلریله عرض اندام ایدییور ، استحصال حریت ایچون

جانی فدا ایدن بو قهرمانلر قلبده عظیم بر حرمت تولید ایدییوردی . اوته‌ده یشیل ، نظر فریب چمنلر اوزرنده حرکت اردوسی طوپجیلرینك بیاض چادرلری منظور اولیور ، ارده‌ده صره‌ده امر کتیرن بر نفرك توزلر ایچنده آت قوشدیردیغی کورولیوردی . سلطنت قپوسنك ایچ طرفنه برچوق کنج ضابطلر ، اللرنده ماوزر ، قهرمان کوکللیلر طوپلانمش ، بو بیوك کونك بتون سوابقنی نقل ایدییور ، طیشاریده بیغین بیغین کلن خلقك ، سرعتلی سرعتلی قوشان بارکیرلرك ، آرابه‌لرك کورولتیلری ایشیدیلیوردی . بر طرفدن سوقاقلر بایراقلرله دونادیلیور ، دیکر طرفدن حربیه نظارتی میداننده‌کی بطریه ؛ ملته عبدالحمیدك استبدادندن ابدیاً خلاص اولدیغی مدید طراقه‌لریله تبشیر ایچون فوق العاده حاضرلقده بولنیوردی .

سلطنت قپوسندن حربیه نظارتی دائره‌سنك بایزید جامع شریفنه ناظر قپوسنه قدر امتداد ایدن میدان اوزرنده ، صاغ طرفده رسنه ملی طابوری ایله ایکنجی اردو سواری افرادی ، صول طرفده اوچنجی اردو طوپجیلری ایله حریت اردوسی افرادی اخذ موقع ایتمشلردی .

ساعت یدی‌یه طوغری اعیان ومبعوثان اعضاسی

حربیه نظارتنه کلیور ، ایکی صره تشکیل ایدن افراد
آره‌سندن دردر بشر مبعوثك کچدیکی کورولیوردی .
محمد رشاد افندی حضرتلرینه تبشیر سلطنت ایچون بر هیئت
مبعوثه کوندرلمشدی . هیئت مبعوثه طولمه باغچه سراینه
کله‌رك رشاد افندی حضرتلرینه عرض معلومات ایتمش ،
بر ازصوکره رشاد افندی حضرتلری صالونی تشریف ایله
مشدی . رشاد افندی حضرتلرینه ملتك کندیلرینی مقام
سلطنته اجلاس عزمنده بولندیغی ؛ بر آز صوکره بر
هیئت کله‌رك کندیلرینی آلاجغی ؛ بناءً علیه اعتدال اوزره
حرکت ایتملری بیان اولنمش ، رشاد افندی حضرتلری
جواباً شو مطالعه‌ده بولونمشدی :

— اوتوز اوچ سنه‌در اعتدالمی محافظه ایتدم . بو
مدت ظرفنده دائما ملتك سلامت وسعادتنه دعالر ایتدم .
مادامکه ملت بنی آرزو ایدییور ، مع التشکر بو خدمتی
قبول ایدرم . برنجی املم شرع شریف و قانون اساسی
موجبنجه اجرای حکومتدر . ملتك آرزو و آمالندن ذره
قدر انحراف ایتمم . جناب حق موفقیت احسان ایدرسه
بختیارم .

صوکره ، هیئتك نه زمان کله‌جکنی ، کندیسنی نره یه

کوره‌جکنی سئوال ایتمش ، هیئتك یارم ساعته قدر کله‌جکی وکندیلرینی بیعت ایچون حربیه نظارتنه کتوره‌جکی بیان ایدلمشدی . فی الحقیقه یارم ساعت صوکره کلن هیئت ، رشاد افندی حضرتلرینی آله‌رق طولمه باغچه‌دن حرکت ایتمش ؛ طوپخانه‌دن آتیلان طوپلر بتون ملتك قلبنده برسرور وشادمانی حصوله کتیره‌مشدی .

*
* *

شهریار جدید غازی احمد مختار پاشا ایله برابر بر استمبوطه راکب اولمشدی . بو استمبوطی دها برقاچ استمبوط تعقیب ایدییور ، واپورلر بایراقلرله دونانیور ، بتون سفینه‌لر راسمهٔ سلامی ایفا ایدییوردی .

استمبوط سرکه‌جی‌یه واصل اولدیغی زمان حربیه‌شاکردانی طرفندن استقبال ایدلمشدی . تاجدار جدیدك بتون وطن قهرمانلری اره‌سنده بشوش ومتبسم برسیما ایله کچدیکنی کورن خلق نشوه‌لرندن اللرینی چیرپیور ؛ چوق یشا آوازه‌سی متمادی برصورتده عموقه ایصال ایدیلیوردی .

ساعت سکزی یکرمی کچه حربیه نظارتی میداننده طنین انداز اولان حاضر اول بوروسی اوواسع میدانده عظیم برفعالیت حصوله کتیرمشدی . رسنه قهرمانلری

درحال حاضر اول وضعیتی آلیور ، (سلام طور!) بوروسی اوزرینه بتون سلاحلر برسرعت فوق العاده ایله سلام طور وضعیتنه کتیریلیوردی .

آرتق هرکس، تاجدار جدیدك ظهورینه صبرسزلقله انتظار ایدییوردی . بو انتظار صمیمانه اثناسنده ایدی که مکتب حربیه سواری شب کردانی بررفتارسریع ایله سلطنت قپوسندن حربیه نظارتنه طوغری ایلریلیور، صوکره منتظم برچرخ حرکتی یاپه‌رق صاغ طرفده، رسنه ملی طابورینك ارقه‌سنده اخذ موقع ایدییوردی . بو اثناده شهریار جدیدك سیاه ، ساده برقوپه آرابه‌سی ایچنده بیاض کلاهلی کوکللیلر ، رسنه قهرمانلری اره‌سنده آهسته آهسته ایلریله‌دیکی کورولیور ، بتون یورکلردن تتره‌ك برصدا ایله چیقان چوق یشا آوازه‌سی ایشیدیلیوردی . بوصدا متوالی ، صمیمی برصورتده عکس انداز اولیوردی .

بو آلای حقیقةً ملی ، صمیمی بر آلایدی . پادشاه ، ساده بر آرابه ایله ملتی اره‌سندن کچیور ، ملت سفر بر قیافتی ، ملی البسه‌سیله پادشاهنی استقبال ایدییوردی . ذات شاهانه حربیه نظارتنه داخل اولدقلری اثناده بتون ارکان ، امرا وضابطان سوینجلرندن اللرینی چیرپیوردی .

شهریار جدید ، سیاه بر پارده‌سو کیمش ؛ باشنده قیرمزی برفس ، سیمای بشوش و منوریله مردیونلردن چیقیور ، بتون ضابطان صمیمی ؛ سوزکلی بر صورتده ال چیرپه‌رق محترم قوماندانلرینی استقبال ایدییورلردی .

ذات شاهانه دائرهٔ فاخره‌یی تشریف ایتدیکی صره‌ده موزیقه وطن هواسنی ترنم ایدییوردی . بر طرفدن غایت بلیغ بر دعا اوقونیور ، بتون حاضرون بو دعایه کمال صمیمیتله آمین خوان اولیوردی . دعانك ختامنده سلطان محمد رشادخان خامس حضرتلری بر طور بشوشانه ایله حضاره خطاب ایتمش ؛ آتیده‌کی نطقی ایراد ایدییوردی :

— حقمزده اظهار اولنان حسن قبول عمومیسندن طولایی چوق تشکرلر ایدرم . اصل حریتك ایلك پادشاهی اولدیغمدن طولایی مفتخرم . بندن صوکره کان ایلکنجیسی اولاجقدر !

صوکره ، رسم بیعت غایت پارلاق بر صورتده اجرا ایدیلیوردی . موزیقه وطن هواسنی ترنم ایدییور ؛ طوپلر کورل کورل آتیلیوردی . بو ترانهٔ حریت هرکسده عظیم بر سرور و ابتهاج حصوله کتیرییور ، بتون مبعوثان ، اعیان و ضابطان یکدیکرینی متبسمانه تبریك ایدییوردی .

حریت اردوسنك استانبوله صورت دخولی

آرتق رسم بیعت ختام بولمش، شهریار جدید مظفر عسکرلرك آوازهٔ تجیلاتی ارهسنده عودت ایدییور، خلقك سرورینه پایان تصور ایدیله‌مییوردی. گردونهٔ پادشاهی، دیوان یولندن طوپقپویه طوغری آهسته آهسته کچدیکی اثناده آلقیشلر، نشئه‌لر هرطرفده برسور خلاص وجوده کتیرییوردی.

ذات شاهانه خرقهٔ سعادتی‌ده زیارت ایتمش، ساعت اون بر بچقده بغداد قصرندن طولمه باغچه سراینه عودت ایله‌مشدی.

او آقشام هرکسك قلبنده عظیم بر مسرت حکم فرما اولیوردی. دونما تدارکاتنه کمال فعالیتله غیرت اولونیور، عبدالحمیدك ظلم واستبدادندن خلاص اولان ملت، عظیم بر سرور وابتهاج ایچنده بولونیوردی. بر طرفدن اعلان شادمانی ایچون هرطرفدن سلاح آتیلیور، دیکر طرفدن خلق سرورینی، سعادتنی اظهار ایچون نه یاپه‌جغنی شاشیرییوردی. بو سرور وشادمانی کیجه‌لره قدر امتداد ایتمش، اوکیجه شهرك هر طرفی پارلاق بر صورتده تنویر ایدلمشدی. بو تنویرات ایچنده هرکس خرم و

شادان بر آتی پر سعادته حاضرلانیور، دور مشئوم حمیدینك ابدیاً ختام پذیر اولمسندن متولد بر نشوهٔ فوق العاده ایچنده بولونیوردی . اسكدار ساحللرنده ، چاملیجه تپه‌لرنده ، بك اوغلی جاده‌لرنده‌کی تنویرات نظره بر مژدهٔ سعادتله کولومسرکن ، ییلدیزك شعلهٔ استبدادی ابدیاً سونمش بولونیوردی. بو اثناده ، ییلدیز جاده‌سنك ظلام پر سکونی آره‌سندن کچن ایکی سواری بلوکی ایله ایکی زرهلی اوتوموبیل ، سرایك بیوك قپوسی اوکنده بکلیوردی . آرتق نصف اللیل اولمش ، ساعت قله‌سنك مدید ، اوغولتیلی طنینلری او ایصسز بنالر ایچنده عکس انداز اولمغه باشلامشدی. بو اثناده حریت اردوسی افرادندن درت ضابط ، باغچه‌نك قوملی طرحلری اوزرندن ، منتظم ، ظلال آلود چاملر آره‌سندن چیت کوشکنه طوغری ایلرییوردی. بو هیئت ، عبدالحمیده حرکت اردوسی قوماندانلغنك صوك قرارینی تبلغ ایده‌جکدی .

هیئت ، چیت کوشکنه داخل اولدیغی اثناده عبدالحمید حرمده ایدی. حرمدن برچوق فریادلر ، آغلایشلر ایشیدیلیوردی. عبدالحمیده باشکاتب طرفندن خبر ویریلیر ویرلمز طیشاری چیقدی. بکزی صارارمش ، سیماسی هیجان آلود ،

همان تره‌یه تره‌یه یورویوردی . عبدالحمید ، اوراده، بر قولتوغه‌اوطوردی. هیئتدن بر ضابط، عبدالحمیده‌طوغری ایلریلیه‌رك دیوان حرب عرفی طرفنـدن ویریلن قرار موجبنجه کندیسنك سلانیکده‌اقامت‌ایده‌جکنی‌تبلیغ‌ایتدی.

عبدالحمید بر دنبره دوچار تلاش اولارق :

— نه زمان کیده‌جکم ؟

دییه صوردی . ضابط:

— همان شمدی افندم، هرشی حاضردر !

جوابنی ویردی .

بو حوادث عبدالحمیدی عظیم بر خوف و دهشـته دوچار ایتدی . همان اوراده بایپلاجق بر حاله کلدی . یالواردی ، حرمه کیدوب طیشاری چیقماەق ایسته‌دی .

بو مناقشه بر ایکی ساعت دوام ایتدی . نهایت هیئتـك یاننه کلدی. کندیسنك چراغان سراینده براقلمسی ایچون رجاده ایتدی . فقط بو قرارك دکیشمسی غیر قابلدی .

عبدالحمید اوزون برسکوتدن صوکره جواب‌ویردی:

— باری حیاتم محافظه ایدیله‌جکمی ؟ حیاتمه بر شی اولاجقسه ، بوراده اولسون !

اوزمان ، بر چوق حیاتلری محو و پریشان ایتمکدن

چکینمه‌ین ، محافظهٔ حیاتی ایچون ملتی پنچهٔ اسارت آلتنده ایکله‌تن بو ییلدیز منزویسنه ، حیاتنك محافظه ایدیله‌جکی صورت قطعیه‌ده بیان ایدلدی. عبدالحمید، متردد، مایوس بر سیما ایله :

— اوت ، هپ بویله سویلیورلر؛ یا صوکره ...

دیدی . سوزینی بیتیره‌مدی . فقط اوراده حاضر بولونان عبدالرحیم افندی ایله باش‌کاتب؛ بووعدك طوتولوب طوتولمیه‌جغنی بلکه اون بش دفعه سئوال ایتدیلر. نهایت عبدالحمید کوزلرندن یاشلر آقه‌رق :

— اجدادمدن هیچ برینك دوچار اولمدیغی برجزایه بنی نصل لایق کوریورلر ؟ دییه باغیردی.

فقط هیچ دوشونمیوردی که اجدادندن هیچ بری ملتك کوز یاشلری، معصوم قانلری ایچنده ادامهٔ استبداد ایتمه‌مشدی. هیچ دوشونمیوردی که، محاربه میدانلرنده سنه‌لرجه اوغراشه‌رق، صاف، مقدس قانلرینی دوکه‌رك اجدادینك فتح ایله‌دکاری یرلری ، کندیسی صرف ادامهٔ استبداد ایچون دشمنلره تسلیم ایتمش ، ملتی قهرو ادبار ایچنده یاشاتمش؛ عثمانلیلق نامنی سیئات متوالیه‌سیله لکه‌دار ایله‌مشدی . ملت ، اجدادینك اك محترملرینه لایق اولدقلری احتراماتی

ایفا ایتمش، اك ظالملرینی ایسه خلع وتدمیرایده‌رك اخلافنه قانلی بر نمونهٔ عبرت ابراز ایله‌مشدی .

عبدالحمیدك بوسوزینه قارشی :

— اجدادیکزدن بر چوغنك مع التأسف دوچار اولدقلری فلاکتدن سزی تخلیص ایچون بویله یاپیلیور. جوابی ویرلدی. اوزمان، درین برسکون حاصل اولدی. حرم قادینلرینه کیینمه‌لری تنبیه ایدلدی . درت آرابه احضار ایدلمشیدی . عبدالحمید ارابه‌یه بیندیکی صره‌ده بیتاب برحالده بولونیوردی. آرابه‌نك اوکنده و ارقه‌سنده قوتلی بر سواری مفرزه‌سی بولونیور ، اك اوکده زرهلی اوتوموبیل حرکت ایدییوردی .

ارابه‌لر بشکطاش ، طوپخانه طریقیله سرکه‌جی‌یه متوجهاً حرکت ایدییوردی . آرابه‌لرك کچه‌جکی یوللر کاملاً عسکرله احاطه ایدلمشدی. عبدالحمید، شهرك ظلمت کثیفه‌سی ایچنده ، صوك جنایتنك مجازاتنی کوریوردی . آرابه‌لر کوپریدن کچه‌رك سرکه‌جی‌یه کلدیکی زمان برصالونلی واغونله اوچ واغوندن مرکب برقطار عزیمته مهیا بولو -

نیوردی . ساعت یدی یه کلمشدی . استاسیون هر طرفدن
عسکرله احاطه اولونمشدی .

عبدالحمید واغونه بینه‌جکی صره‌ده قادینلره معاونت
ایدییور، صوکره معدن صویی اولمامق اوزره ایچیله‌جك
صو ایستیوردی. استاسیونك تنویرات مشعشعه‌سی اورته‌-
سنده ضابطانك پارلاق اونیفورمه‌لری کورولیوردی .
عبدالحمید کول رنکلی بر جاکت کیمش، چهره‌سنده ملال
و اندیشه نمایان اولیوردی . عبدالحمید صالونلی واغونه ،
آلتی ضابط ایله یکرمی نفرده دیکر واغونلره بینمشلردی .

ترن، آلافرانغه ساعت ایکی‌یی قرق بش کچه حرکت
ایدییوردی. فقط استاسیونده، شمدی‌یه قدر هیچ بر زمان
بویله بر ترن حرکت ایتمه‌مشدی. ترنك حرکتی اثناسنده
نه وداعلاشمق ، نه سلاملاشمق ، هیچ بر شی اولمیور،
هیچ بر مراسم ایفا ایدلمیور، هیچ بر باش، کوزوکمیوردی.
ییلدیز مستبدینی حامل اولان بو ترن تیز بر چیغلق
قوپاره‌رق حرکت ایدییور ، بر هیولای مظلم حالنده
کثیف ، قورقونج ظلمتلره قاریشییوردی . اوزمان ،

قارشیـده ، اسکدار سـاحلنك ظلمتلر ایچنـده قالان
بر کوشه‌سنده ، اظهار سرور ایچون یانان فنارلرك نظر
فریب ، متهز ضیالری مرمره‌نك قاراكلق طـالغه‌لری
اوزرنده تتره‌شیوردی . . .

صوك

3 1761 06981500 9